

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratom:

Enostolpna petlinna vrsta
mal oglas po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 56, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Reakcija dviga glavo.

Za političnimi pojavi naše dobe tiče
osposodarski vzroki. Za takozvanim nacio-
nalnim blokom, ki ga s tako silo zagovar-
ja slovenski liberalni tisk, se skrivajo ve-
skapitalistične težnje izvestne skupine v
ugoslaviji. Brutalni mednarodni menče-
trski liberalizem se je odel danes v nacio-
alno konservativno obleko po vsem sve-
u. Mussolini, Rivera, Ludendorff, Cur-
hill, Pašić so vsi enega duha otroci. Nji-
ov klic »na desno«, k »redu in radu«, k
nacionalni ideji ne pomeni ničesar dru-
ega nego težnjo po neomejeni moči de-
arja, po svobodnem razmahu sebičnih
agonov ene skupine nad maso delovnega
ljudstva, po nadvladi profita in material-
nega interesa nad moralnimi in socialni-
mi vrednotami. Zato so strupeni sovražni-
i resnične demokracije, streme za dikta-
uro in proglašajo pravo močnejšega in
movitejšega.

»Slovenski narod« je bil vedno gla-
lo teh krogov. Ti krogi so se z vsemi šti-
imi upirali volivni pravici delovnih slov-
ev v ljubljanski mestni svet, v deželni in
državni zbor. Delavstvo in kmeta so gr-
lili z najgršimi priimki. Upirali so se de-
nokratizaciji bivše Avstrije, socialni za-
onodaji in združevalni ter organizacijski
vobodi delavstva. Nekaj časa so se po-
uhnili, zdaj pa, ko divja reakcija v Italiji,
paniji, Ameriki in ko se obeta tudi v
nemčiji, jim poskakuje srce veselja in iz-
opali so iz svoje orožarne vse svoje biv-
e argumente proti ideji socialne in go-
podarske preobrazbe človeške družbe
a temelju najvišjih etičnih principov.

V svojem organu proglašajo danes ta
eakcionarna gospoda stari princip Smi-
ha, Bentham in Cobdena o absolutni
privatni svobodi gospodarstva, princip
vobodne konkurence, ki prepoveduje
plošnosti vsako poseganje v gospodarsko
orbo, princip neomejene svobode ego-
ističnih instinktov. To pa utemeljujejo s
em, da svobodna igra gospodarskega
življenja, ki da ima svoje lastne zakone,
benem najbolj pospešuje javno in indivi-
dualno blagostanje.

Resnica pa je ta, da ta neomejena
voboda koristi samo onemu, ki razpola-
ga s kapitalom in politično močjo, vse
bruge pa tira v gmotno revščino in mo-
alno propadanje. To je dokazala zgodo-
ina modernega velekapitalizma z neovr-
no jasnostjo. Gospodarsko življenje ni
ničesar od človeške svobodne volje ne-
odvisnega, kar bi imelo svoje »imantentne«
n »železne zakone«, marveč gospodarsko
življenje ravna človek ali s svojimi žival-
skimi sebičnimi instinkti in neomejenim
ohleptom ali pa z moralnimi zakoni pra-
vičnosti, solidarnosti in oziri na skupno
blaginjo. Liberalna gospodarska in poli-
ična svoboda pomeni samo, da kdor ima
lenar in moč, svobodno lahko izkorišča,
dvor pa samo od dela živi, lahko svobod-
o propada in umira. »Red« pa, kakor ga
azume ta reakcionarni liberalizem, ni
nič drugega kakor pravna in politična
obramba velekapitalizma proti težnji izko-
iščanih stanov, da izboljšajo svoj položaj,
tar liberalizem seveda imenuje »nered«.
Red je za desničarsko reakcijo z eno be-
vedo vse to, kar ščiti njihov dobiček in
možnost izkoriščanja delovnega ljudstva,
nered pa vse ono, kar se v imenu socialne
pravičnosti, moralne solidarnosti družbe
n splošne blaginje velekapitalističnemu
»redu« upira.

»Nacionalni bloke«, ki bi ga Pašić in
Pribičević s pomočjo prečanskih demo-
cratov rada ustoličila, ni nič drugega, ne-
go blok najhujše politične, kulturne in so-
cialne reakcije, blok neomejenega razma-
na velenarstva, izkoriščanja in tlačjenja
ogromne večine kmetskega, obrtniškega
n delavskega prebivalstva Jugoslavije,
blok korupcije in mamonizma, blok, ki bi
po svojih posledicah neizogibno prejalislej
vedel do revolucije, do vojske, do nemira
in nereda, do kaosa.

Zato se morajo vsi resnično demo-
kratski elementi, ki želijo mirnega social-
nega razvoja v državi, združiti proti ne-
varnosti reakcije, ki preti od Pašić-Pribi-
čevićevega bloka.

Manifestacija parlamentarne večine.

CELOKUPNA OPOZICIJA ZA PARLAMENTARNO REŠITEV KRIZE. — DAVIDO-
VIČ PROTI PRIBIČEVIČEVIM INTRIGAM. — RADIKALI ZA KONCENTRACIJSKO
VLADO. — MINISTRI SLABO RAZPOLOŽENI.

Belgrad, 9. maja. (Izv.) Jutri bo ravno
štiri tedne, odkar je začela kriza, ki še ved-
no ni rešena. Rezultat po preteku teh šti-
rih tednov je ta, da so pokopane nade Pa-
šić-Pribičevićeve kompanije glede razpa-
da opozicijskega bloka, kakor tudi nade
glede volivnega mandata. Posebno glede
opozicijskega bloka so režimski listi tro-
sili vesti, kakor da ga sploh ni več in da
skuša vsaka stranka rešiti to, kar se še da.
S to intrigo so tudi pritiskali na najvišje
faktorje, ki pa tej ofenzivi niso podlegli,
marveč vstrajajo na tem, da mora nova vla-
da biti poslovna. Proti tej intrigi pa de-
lajo ne samo stranke opozicijskega blo-
ka, temveč vse skupščinske skupine, ki so
proti politiki združenih korupcionistov in
nasilnežev.

Danes so se sestali načelniki vseh opo-
zijskih strank. O svojem posvetovanju
so izdali sledeče obvestilo:

»Predstavnik opozicijskih skupin v
narodni skupščini so imeli skupno sejo, na
kateri so izmenjali misli o sedanjih fazi re-
ševanja krize. Na seji je bilo konstatirano
popolno soglasje vseh zastopanih skupin
tako glede na političen položaj kakor na
rešitev krize. Ker obstoji na podlagi danih
parlamentarnih razmer v narodni skupšči-
ni možnost dela, pričakujejo opozicijske
stranke, da se bo kriza rešila pravilno in
parlamentarno, kar je edino v duhu naših
ustavnih institucij.«

To obvestilo je dovolj jasno. Te stran-
ke predstavljajo veliko skupščinsko večino
in ogromno večino ljudstva in so jasno od-
ločene pobiti vse intrige ter so ponovno na-
glasile, kakšna rešitev je edino pravilna in
pravična. Volja večine je na ta način po-
novno prišla do izraza. Korak večine je
odkrit in javen, dočim je delo Pašić-Pribi-
čevićeve klike zakulisno in intrigantsko.
Poleg tega je večina tudi manifestirala vo-
ljo večine ljudstva, ki je v skladu z mišlje-
njem v bloku, in z izjavo g. Davidovića. Ta
izjava se glasi: »G. Pribičević je s podpi-
som objavil članek, v katerem med drugim
pravi o opozicijskem bloku naslednje:
»Oni (v opozicijskem bloku) so lansirali
idejo koncentracijske vlade, v kateri bi
bila zastopana naša koalicija z radikali in
opozicijski blok. Do večera so najhujše
napadali nas, ker smo sprejeli koalicijo z
radikali in skupno ustvarili vladu. Sedaj
bi pa oni šli v koalicijo z radikali, itd.« Glas-
som takega Pribičevićevega članka izgle-
da, kakor da mi zahtevamo koalicijo s Pa-

šićem in Pribičevićem, dočim to ni resnica.
Naša stranka se je borila proti korupciji in
grdemu režimu, ki ga je v sedanjih naših dr-
žavi vpeljala vlada gospoda Nikole Pašića.
V tej borbi je tudi Pribičević sodeloval. To
borbo stranka še danes vodi proti Pašiću,
kakor tudi proti vsem onim, ki Pašiću po-
magajo, torej v tem slučaju tudi proti Pribi-
čeviću. Mi zahtevamo koncentracijsko vla-
do ali brez korupcije in brez kompromiti-
ranih ljudi in onih, ki so proti sporazumu.
Mi zahtevamo koncentracijo brez Pašića,
pa ker je Pribičević sedaj najjačši steber
Pašića, zahtevamo koncentracijsko vladu
tudi brez Pribičevića. Upam, da sem sedaj
jasen in da se naše delo ne more več dvo-
umno tolmačiti!

Tudi ta izjava je dovolj jasna in dovolj
jasno označuje voljo večine: boj proti vsem,
ki so za korupcijo in nasilje: S tem so de-
finitivno pokopane nade onih, ki so mislili,
da bo opozicijski blok podlegel intri-
gam. Zavedajoč se, da stoji za njim ogrom-
na večina, opozicijski blok mirno priča-
kuje rešitve, ki bo in mora biti pravilna
in parlamentarna. Da bo tako prišlo, po-
trjuje borba, ki se je začela v bloku korup-
cije. Dobro poznavajoč mišljenje najvišjih
faktorjev, bodo nekateri skušali doseči, da
se radikali klub odloči za koncentracijsko
vlado in da se na ta način reši, kar se še
rešiti da. Miša Trifunović, dr. Momčilo Nin-
čević, Ljubomir Jovanović, dr. Ninko Perić in
še nekateri so v tej smeri razvili živahno
akcijo. S svoje strani Pašić in Pribičević
še nekateri so v tej smeri razvili živahno
vsako drugo rešitev, ki bi bila brez njih
rešena, preprečiti, če treba tudi s silo.

Tekom današnjega dne je bil Pašić
sprejet od kralja. Kolikor se izve iz krogov
radikalnih ministrov, je pri tej priliki iz-
javil kralju, da ne more iti v nobeno kom-
binacijo z Lj. Davidovičem po objavi pisma,
o katerem smo včeraj poročali. Pismo Da-
vidovića, v katerem obtožuje Pašića, da je
izdal svoje tovariše za 40 tisoč Din, da je
bil poslušen sluga Obrenovićev, je imelo
velik vtis na javnost.

Popoldne se je vršila seja ministrske-
ga sveta, na kateri se je ponovno razpravl-
ljalo o položaju. Med to sejo je šel dr.
Momčilo Ninčević dvakrat na dvor in raz-
nesle so se vesti, da je njemu poverjen
mandat za sestavo volivne kombinacije.
Vendar so ministri to vest dementirali.
Ministri so bili zelo slabo razpoloženi in
niso hoteli dajati nobenih izjav.

Pribičevićovo nasilje.

Belgrad, 9. maja. (Izv.) Radi politič-
nih intrig kranjskih liberalcev je bil ne-
nadoma prestavljen na ljudski šoli v Kra-
nju definitivno nastavljeni katehet Žu-
žek. Premestitev je nezakonita, ker defi-
nitivno nastavljenega učitelja ne more ne
po starem ne po novem uradniškem zaka-
nu premestiti niti samo ministrstvo, če do-
tičnik sam ne prosi ali če se v disciplinarni
preiskavi ne dožene njegova krivda. Danes
je radi tega v ministrstvu protestiral po-
slanec g. dr. Kulovec, ki je zahteval
pojasnila, po katerem zakonu se je ta pro-
tizakonitost izvršila. Zahteval je, da se naj
ta premestitev anulira. Značilno je to, da
nitiče v vsem ministrstvu, niti minister sam,
ki je dekret podpisal, ni mogel dati poja-
nila, pač pa so morali priznati v minist-
rstvo, da je premestitev protizakonita. Dr.
Kulovec so v ministrstvu obljubili, da bodo
stvar pojasnili. — Liberalci bodo seveda
molčali, čeprav je kršitev zakona očitna.

KRALJ ODPOTUJE V BELJE.

Belgrad, 9. maja. (Izv.) Danes se se
raznesle vesti, da bo kralj odpotoval na
Bled tekom jutrišnjega dneva. Te vesti
so netočne. Glede kraljevega potovanja
še ni nič definitivnega. Po poslednjih
vesteh dvornega maršalata je kralj na-
meraval v Belje na lov. Vendar poto-
vanje ni še definitivno utrjeno. Kralj bi
ostal v Belju dva do tri dni.

Davidovićevo pismo zoper Pašića.

Belgrad, 9. maja. (Izv.) Davidovićevo
pismo, ki je objavil v belgradskih listih
v obrambo zoper napade Pašićevih reptilij,
in v katerem Davidović predstavlja Pašiće-
vo sliko v popolni goloti, se glasi:

»Neki belgradski list je nekajkrat po-
novil nekoliko neresnic o moji prvi kandi-
daturi in o mojem ravnanju takoj za tem.
Ko sem kandidiral, razcep stare radikalne
stranke še ni bil konečno izvršen. Gibanje
za ustanovitev samostalne radikalne stran-
ke nas je započelo osem. Tedaj jaz nisem
»uskočilec med samostalce. Jaz sem njen
ustanovitelj. Povod našemu odcepu od g.
Pašića ne leži v družbi naprednjakov in ra-
dikalov. Odcepili smo se radi grdega rav-
nanja g. Pašića pred prekim sodiščem. Na
zahtevo pokojnega kralja Milana je Pašić
dal ono izjavo pred prekim sodiščem, s ka-
tero je tedanji kralj pred Evropo bil opravi-
čen. Izjava je bila napisana na dvoru in
Pašiću poslana le v podpis. Pašić je pri-
znal, da je v radikalni stranki bilo »antidi-
nastičnih elementov«, in da obžaluje, ker
jih ni pregnal iz stranke.

Za to izjavo je g. Pašić poleg prostosti
dobil vsoto 40 tisoč dinarjev. Od te vsote,
za tedanje razmere velike, je Pašić poslal
družini svojega najboljšega zaprtega prija-
telja vsega skupaj 200 dinarjev z naročilom
onemu, preko katerega je poslal: »Ne pri-

poveduj, kdo pošilja, ker gospa mnogo go-
vori, pa se bo zvedelo.«

G. Pašić je odšel s to vsoto, da se iz-
prehodi po Evropi, a mi smo ostali, da med
trgovci zbiramo po dinarju za vzdrževanje
zaprtih prijateljev in njihovih družin, ki
so v resnici stradali. Poleg tega smo spre-
jeli nase še menične dolgove zaprtih, da
jim obvarujemo pred prodajo tisto malo
revščino, ki jim je ostala po stanovanjih.

Drugi razlog naših odcepitvi leži v gla-
sovanju g. Pašića proti zakonu o svobodi
tiska in proti zakonu o svobodi zborovanj.
Prvi »zavetnik« državljanske svobode se je
dvignil proti zakonu, brez katerih sploh
ni državljanske svobode. In kar je najhuj-
še, g. Pašić je glasoval tako po naredbi
iz dvora, po naredbi kralja Aleksandra.

To je bilo v senatu. Seje so se vršile v
sobi današnje stare univerze. Tedanja vse-
učiliška mladina je bila tako razburjena ra-
di glasovanja voditelja radikalov, da mu je
priredila strahovite in nevarne demonstraci-
je. Da bi obvaroval svojega poslušnika
in udanega prijatelja, mu je pokojni kralj
Aleksander poslal dvorno kočijo, v kateri
je Pašić z dobrim orožniškim spremstvom
pobegnil na svoj dom. Mnogi udeležniki pri
teh demonstracijah si vidni, vrlo vidni čla-
ni naše družbe.

In ta poslušnik, da ne rečemo sluga
pokojnega kralja Aleksandra Obrenovića,
ta — naj mi bo dovoljena prava beseda —
slabič svojih dni se je danes ojunčil in
preti s krvjo tako kralju Aleksandru Kara-
džorđeviću kakor nam vsem. On to dela
kot predsednik vlade v ostavki, ko misli,
da ne vemo, po kakih potih dobiva on man-
dat za nove svoje vlade. Ali so to siromaš-
ne grožnje!

Naj g. Pašić ne pozabi na dvoje:
1. Tudi onstran Savskega mostu je so-
daj naša država.

2. G. Pašić se je označil kot odgovorni
krivec in kot dolžnik za vsako kapljo krvi
naših prijateljev. Naj se tedaj ne začudi,
če se bodo osebno obračali za ta dolg nanj
kot na svojega dolžnika.

Eto, tako stoji stvar z odcepom samo-
stalov od g. Pašića.

Belgrad, 8. maja 1924.

Ljuba M. Davidović.

Msgr. Cieplak v Rimu.

Rim, 9. maja. Včeraj je došel sem-
kaj nadškof msgr. Cieplak v spremstvu
varšavskega mestnega župnika msgr. Br-
zewicz. Na kolodvoru ju je sprejel dr-
žavni tajnik kardinal Gasparri z dvema
drugima prelato in poljski poslanik pri
sv. stolici. Kardinal Gasparri je nadškofu
Cieplaku sporočil pozdrave sv. očeta in
mu naznanil, da bo še danes sprejet v av-
dienci. Nato so se v avtomobilu odpeljali:
Msgr. Cieplak s kardinalom Gasparijem,
župnik Brzewicz z majordomom. Nad-
škof Cieplak se je nastanil v pojskem ko-
legiju, župnik pa je gost sv. očeta v vati-
kanu. — Na vprašanje novinarjev je msgr.
Cieplak izjavil, da nima v Rimu nikake po-
litične misije in da zlasti ni v nobenem
oziru poverjen, da posreduje v vprašanju
priznanja sovjetske Rusije po sv. stolici.

Smrtne obsodbe v Rusiji.

Moskva, 9. maja. (Izv.) Častniki gene-
ralov Denikina in Wrangla, ki so bili ob-
toženi veleizdajstva in rovarjenja proti so-
vjetski državi, so bili obsojeni na smrt.

POGAJANJA Z MAZARSKO.

Budimpešta, 9. maja. (Izv.) Poga-
janja med Mazarso in Jugoslavijo se
bodo nadaljevala dne 12. t. m. v Bel-
gradu, kamor pride večje število ugled-
nih ogrskih diplomatov. Razmotrivala
se bodo predvsem vprašanja glede se-
kvestrov, glede dajatev in dolgov in pa
glede dvojnega obdavčenja obmejnega
prebivalstva.

FRANCIJA IN ARABCI.

Pariz, 9. maja. (Izv.) Pariški vladni
listi odločno dementirajo ostre in krvave
spopade med francoskimi in turškimi če-
tami v Siriji in trdijo, da so vsa ta poro-
čila skrajno tendenciozna. General Lo-
sov pride glasom zanesljivih poročil v naj-
krajšem času v Cilicijo.

BOJI V MAROKU.

Elila, 9. maja. (Izv.) Španske čete so začele ofenzivo in prodirajo dalje.

ZA RAZOROŽITEV.

London, 9. maja. (Izv.) Razorožitveni predlogi, ki jih je predložila Anglija ameriška vlada, so bili z velikim odobravanjem sprejeti.

POLET OKOLI SVETA.

Rangun (Zadnja Indija), 9. maja. (Izv.) Portugalski letalec je pristal v bližini mesta in sicer vsled defekta motorja. Koliko časa bo potreboval za popravo in če bo sploh mogel nadaljevati polet, se še ne ve.

IZVRŠITEV SMRTNIH OBSODB.

Madrid, 9. maja. (Izv.) Trije na smrt obsojeni morilci železniških uradnikov so bili danes zjutraj usmrčeni.

MORGAN IN NEMŠKO POSOJILO.

Newyork, 9. maja. (Izv.) Morgan, ki se je vrnil iz Evrope, ni hotel dati nobene izjave o tem, če se njegova trdka udeležiti nemškega posojila. Dejal je, da se mora prej posvetovati s svojimi družabniki.

SVETOVNO RAZSODIŠČE V HAAGU.

Washington, 9. maja. (Izv.) Senator Lodge je predlagal ustanovitev svetovnega razsodišča v Haagu, v katerem bi bile zastopane tudi Združene države.

Iz zunanje politike.

* Znamenit budget prvega labourističnega finančnega ministra. Snowden, prvi finančni minister delavske stranke, je predložil državni proračun, ki je široke ljudske sloje ravnotako zadovoljil kakor industrijo. S tem proračunom je delavska stranka takorekoč položila svoj državniški izpit pred angleškim narodom in napravila izboren vtis. Proračun se bliža načelom liberalne stranke glede na svobodno trgovino. Ljudske sloje je zadovoljil s tem, da ne uvaja samo nobenih novih davkov, ampak znižuje tudi stare, in sicer trošarinskih davek na sladkor, čaj, kakao in kavo na 50 odstotkov, tako da se je cena teh življenjskih potrebščin znižala na polovico. Industrijske sloje je Snowden razveselil z odpravo davka na dobiček. Pri tem je minister velik nasprotnik velekapitalizma; po obdavičju dobička pa zato ni posegel, ker se boji oškodovati angleško trgovino, ki trpi pod krizo in ima velike skrbi. Konservativci pa hvalijo velika uspeha prihranke, ki jih hoče Snowden doseči v upravi, celih 12 milijonov funtov. V celoti so se izdatki Anglije znižali za 31 milijonov funtov. Imponujoče je tudi dejstvo, kako Anglija vestno odplačuje svoje dolge. Celokupni angleški državni dolg je danes za ogromno vsoto 650 milijonov funtov manjši nego je bil na koncu svetovne vojne. Tako se angleški kredit čedaljebolj ojačuje in britanska valuta zvišuje. Pač pa si je Snowden nakopal očitke konservativcev s tem, da je odpravil carino na avtomobile, godbene instrumente in filme. — Z ozirom na kontinentalne razmere, kjer vedno večji davki dušijo vse stanove, kjer se država zapira pred državo in draginja narašča, je angleški budžet sijajno delo. Tako je Anglija tudi v finančnem oziru ostala prva država na svetu. Plus Snowdenovega proračuna bi lahko znašal 48 milijonov funtov, toda minister ga je z ozirom na nekatere nujne potrebščine znižal na 4 milijone. Katera druga evropska država more biti tako velikodušna?

* Kaj bo v Nemčiji? Ker so imeli pri volitvah v državni zbor relativno največji

uspeh desničarski nemški nacionalci, ki so si izvojevali 100 mandatov, se misli, da bo predsednik republike ponudil sestavo vlade njim. V tem slučaju si morajo zagotoviti večino, katere ne morejo imeti brez centra in nemške ljudske stranke, to je, strank sredine, in brez lojalne opozicije socialnih demokratov, z eno besedo, brez fair playa teh strank. Nemški nacionalci sami streme za vlado in sicer mislijo baje za državnega kancelerja predlagati znanega kneza Bülowa, ki je bil kanceler že pod Viljemom, za zunanjega ministra pa prof. Hoetzsch, ki je avtoriteta. Nova vlada pa je odvisna od tega, na kakšno stališče se postavi z ozirom na predloge zaveznikov glede reparacij in finančne reforme, oz. sanacije Nemčije. Nemški nacionalci so šli v volilni boj z geslom, da se predlogi zaveznikov pod nobenim pogojem ne smejo sprejeti. Vlada s takim geslom pa je nemogoča, ker bi to pomenilo pogubo Nemčije. Nemški nacionalci to dobro vedo in zdaj že izjavljajo, da njihov odpor proti predlogom Dawesa ni absolutno negativen in da stavi samo izvestne pogoje, nanašajoče se na plačilno zmoglost Nemčije in njeno finančno suvereniteto. Toda centrum stoji odločno na stališču, da se morajo predlogi zaveznikov brezpogojno sprejeti in zato ne bo šel v koalicijo z nemškimi nacionalci niti jim dovolil fair playa, ako svojega stališča popolnoma ne spremenijo. Zato se govori, da bo novo vlado sestavil zopet dr. Marx, vodja centra. Zdi se pa, da nemški nacionalci, ki želijo na vsak način priti na vlado, čedaljebolj popuščajo, čeprav bodo s tem izgubili pri svojih volivcih. Državni zbor se zbere konec maja.

* Britanski commonwealth. Angleška vlada se je z vlado irske republike sporazumela, da sme le-ta imenovati v Washingtonu svojega posebnega poslanika.

* Rusija zasede Besarabijo? Italijanski listi vedo poročati, da gradi Romunija ob Dnjestrju utrdb in pošilja tjakaj dnevno transporte vojaštva. Na drugi strani pa so baje tudi Rusi koncentrirali močno armado ob besarabski meji. — Poročila o koncentraciji čet so gotovo točna, na izbruh vojske pa ni verjeti, dokler se stvar ne razčisti diplomatično. Znano je, da tvori besarabsko vprašanje važen predmet posvetovanj med Anglijo in Rusijo na londonski konferenci. Rusija bo napadla Romunijo le, če si bo zagotovila popolno nevtrality od strani gotovih velesil. Računati pa mora tudi s Poljsko.

* Konflikt med Rusijo in Nemčijo zaradi znanega dogodka v Berlinu, kjer so nemški policisti vdrli, loveč nekega komunista, v rusko konzularno poslopje, se najbrž poravnava po nepristranskem razsodišču in ne izkove večjih posledic.

* Točne številke o sestavi nemškega parlamenta so po uradnem izkazu sledeče: Socialni demokrati 99, centrum 62, nemška ljudska stranka 45, nemški nacionalci 99, demokrati 24, bavarska ljudska stranka 15, komunisti 61, bavarski Bauernbund 10, hanoveranci 5, Völkische Freiheitspartei (Ludendorff) 22, Landbund 9, nemški socialci 4; vseh poslancev 465. — Najbolj ključno so odrezali liberalci (demokrati), ki kopnijo kakor sneg na solcu.

* Boji med Francozi in Arabci v Siriji. Francija ima mandat nad Sirijo, ki se upravlja po nekakem avtonomnem zastopu, dočim faktično vlada francoski vojaški guverner. Arabci se hudi nasprotniki francoskega tujevladja kakor tudi ne marajo angleškega gospodstva v Mezopotamiji in Palestini. Arabci so zlasti opogumljeni po

uspehih Turčije. Zadnji čas so se uprli nekateri rodovi proti francoskim davčnim eksekucijam in se odlej vodijo hude borbe med vstaji in francoskimi kazensko-ekspedicijskimi četami. Angleški listi pa trdijo, da gre za prave bitke, katerih se udeležujejo redna turške čete. Baje so Turki na meji Sirije koncentrirali cel armadni zbor, ker so Francozi baje prekorajčili sirsko mejo. Res je, da vlada med Turčijo in Francijo že delj časa precejšnja napetost, ker so Turki odpravili vse francoske šole in nočejo dovoliti francoskim družbam gospodarskih koncesij. Turčija je tudi zato precej neodločljiva, ker ma na svoji strani ruske sovjete. Če pa se konflikt s Francijo razvije do pravega spopada z orožjem, je dvomljivo.

* Avtonomija filipinskih otokov. Zunanje-politični odsek washingtonske reprezentacije zbornice je storil jako važen sklep. Določil je namreč, da se da prebivalstvu filipinskih otokov po preteku 15 let popolna svoboda samoodločitve, ali hočejo popolno neodvisnost ali avtonomijo pod vrhovno suvereniteto Zjedinjenih držav, ki se znatno razširi. Filipini imajo namreč že sedaj samoupravo.

* Maroko je za Špance prava nesreča. Vodja maroških borec za svobodo je Španiji že ponudil mir, toda diktator Primo de Rivera ga je odbil, češ da se z »rebeli« sploh ne pogaja. Zdaj se vrše zopet hude borbe in so bili Španci na dalilski fronti pri Sidi Messaudu hudo poraženi. Pozicije domačinov so zelo utrjene. Gotovo je, da dobivajo podporo bodisi od Francije bodisi od Anglije. Čim slabše se Riveri godi v Maroko, tembolj divja doma, kjer se izgon vrsti za izgonom.

* Indsko avtonomistično vprašanje. Notranje-politični položaj v Indiji se je zadnje čase zelo izboljšal. Vsled trdne politike Mac Donalda se je ojačila zmerna indska struja v parlamentu in je vodja ekstremistov, Mahatma Gandi, sklenil, da se bojkot angleškega blaga in pasivni odpor, ki se je bil zopet proglasil, ukine. Zmerna stranka (svarajisti) so zadovoljni s tem, da se indska samouprava čedaljebolj razširja in s pozitivnim delom okrepi, angleška vlada pa izjavlja, da bo po dobro prestani parlamentarni izkušnji Indiji polagoma rada priznala dominijonski položaj. Medtem je indski parlament sklenil občutno carino na nekatere izdelke angleške industrije, zlasti na izdelke iz bombaževine.

* Ruska notranja politika. V kratkem se vrši kongres komunistične internacionale. V ruski sovjetski vladi prevladuje zadnje čase čedaljebolj skrajna levičarska struja. Kljub temu se misli, da bodo važna pogajanja med Anglijo in Rusijo v Londonu imela ugoden rezultat. O poteku teh pogajanj javnost absolutno ničesar ne izve.

Politične vesti.

+ »Avtonomistovi« rožički. »Avtonomist« se je začel počasi odkrivati tudi tistim, ki so imeli dosedaj zavezane oči. Sluti, da se bližajo volitve, in tedaj ne bo mogel več igrati svoje dosedanje prikrite vloge proti SLS. Dosedaj bi bil površen bralec »Avtonomistov« namreč sklepal, da pomaga SLS, boriti se edinole zoper centralizem in stranke, ki so v Sloveniji nosilke centralističnega režima. Z vsako številko pa sedaj čimdalje bolj dokazuje, da se njeno delo kaže že v sedanjih borbi proti Pašiču, kot svojo iznajdbo in pravi: »Program SLS glede avtonomije Slovenije je preozek, ker pušča v bistvu srbijsko hegemonijo nedotaknjeno glede vse ostale dr-

opravlja posle HRSS v Sloveniji, kar je dosedaj tajil, in da je njegova glavna naloga, da pomaga razbijati enotno fronto slovenskega naroda ter s tem slabiti njeno moč. S kratko notico iz »Slobodnega doma« na znanja sporazum g. Prepeluha z Radičem na Dunaju. Zaletava se v SLS v času, ko njena parlamentarna eksekutiva vodi proti Pašičevemu režimu z neenakimi sredstvi najljutejšo borbo, kar jih je imel kdaj Pašič s svojimi nasprotniki. Pa prihaja »Avtonomist« s svojim bevskanjem proti SLS; s t v a r n e g a itak ne more ničesar povedati, kar ne bi bili mi že stokrat in stokrat povedali, v demagogijo se pa mi nikdar ne bomo spuščali, ker pišemo za misleče ljudi, ki jim je sedanja kriza izborna šola, kakšne uspehe da rodi za avtonomijo politika po receptu sedanjega »Avtonomista«. Naše belgrajsko poročilo, da se hočeta Pribečević in dr. Žerjav poslužiti »Avtonomista« za razbijanje železne falange slovenskega naroda, ga je kajpada neprijetno dirnilo in ga hoče zavrniti s stavkom: »Sedaj res ne vemo, ali je inspirator »Slovenčevega dopisa trapast, ali pa imajo svoje bralce za telike.« Telike naj le gre »Avtonomist« iskat med svoje navnože, ki mislijo, da bodo z republikansko-človečansko besedo zlomili centralizem in Pašičevo korupcijo z vsem aparatom, ki ji je na razpolago in to ne v 50 ali 100 letih, marveč v bližnji bodočnosti! Mar ni »Avtonomist« še nič slišal o okrožnici dr. Žerjavove JDS, ki jemlje »Avtonomista« v zaščito, ker pomaga krhati SLS? Komaj pa je »Avtonomist« začel kazati svoje rožičke SLS, je že začel lagati. V svojem uvodniku z dne 9. maja priporoča vse to, kar SLS že davno vrši in žave. »Avtonomist« je prespal vso ustavno borbo Jugoslovanskega kluba in ne ve besedice niti o avtonomističnih zahtevah po zgodovinskih pokrajinah, ki jih je vsak izmed naših poslancev že tolikokrat povedal v parlamentu, da o njih je vrbati na strelah čivkajo. Samo »Avtonomist« o njih nič ne ve, ker noče vedeti. Kaj bi pa sicer naj pisal? Ravnotako se je brez vsake potrebe in zavito zaletel v dr. Korošca na podlagi poročil menda najzanesljivejšega avtonomističnega republikanca dr. Lazice Markovića, desne roke Pašiča in znanega korupcionista, češ dr. Korošec in dr. Žerjav sta pristala v Ženevi na monarhijo. »Avtonomistov« duševni pritlikavec ne ve menda, da obstoji tiskano poročilo o ženejskih konferencah in da tedaj ni šlo za nič drugega kakor za to, ali se »Država Slovencev, Hrvatov in Srbov« s svojo vlado v Narodnem veču združi s Srbijo v eno državo na federalistični podlagi ali ne! Duševni pritlikavec tudi ne ve, da je ravno dr. Korošec znal naše stališče v Ženevi tako varovati, kakor ga ni moglo Narodno veče in da je še pred nedavnim Pašič, od dr. Hohnjeca v parlamentu na odgovor poklican radi Ženeve in ugnan v kozji rog, izjavil, da že tedaj ni mislil izpolniti podpisane besede. Če »Avtonomist« za dosego našega programa ne ve nič drugega, kakor da blati SLS in laže, naj svoje slabotno orožje kar pospravi.

+ Kako se pri nas ustvarja nova vlada. Ljuba Jovanović, zvesti in boječi sluga g. Pašiča, je kot predsednik parlamenta v tej krizi vršil posle Pašiča in ne posle predsednika. To se kaže že cel čas krize. Ker pa mož po svojem dosedanjem renomeju in po stališču kot predsednik parlamenta uživa še veliko avtoriteto, je dobil od kralja nalogo, da poskusi, če bi se dala sestaviti koncentracijska vlada, kakor to želi kralj. Ljuba Jovanović je to nalogo

Vestfalska pisma

v drugi izdaji.

V.

Meerbeck, 4. maja 1924.

Ko sem nekoliko opisal vnanje lice nemškega industrijskega ozemlja in javne prilike v Nemčiji, bodo gotovo mnoge čitatelje »Slovenca« kakor mene zanimalo zlasti cerkvene razmere in versko življenje med katoliškimi Nemci.

Nakratko rečeno: V verskem oziru je tukaj veliko dobrega in — veliko slabega. Skratka: Veliki kontrasti.

Začnimo najprej s slabim!

Predvsem imamo tukaj protestantizem. Vestfalija je bila prej čisto katoliška dežela. Šele industrija je prinesla sem protestante, katerih je zdaj menda povsod v industrijskem ozemlju vsaj ena tretjina, če ne še nekaj več. Nasprotno pa so se v kraje, ki so bili prej izključno protestantski, kakor ravno ta kraj, kjer sem zdaj, na levem bregu Rena, okraj Moers, priselili katoličani, ki tvorijo zopet dobro tretjino prebivalstva.

Razmerje med posameznimi katoličani in protestanti ni sovražno; živijo med seboj v miru; splošno pa je protestantizem katoliški cerkvi zelo gorak in nestrpen. V prejšnji, monarhistični Nemčiji katoličan, če še tako odličen, ni mogel priti do boljših mest. Vsa boljša mesta, tudi v katoliških krajih, so imeli zasedena protestanti. Katoličani so se vedno borili za enakopravnost, a dosegli je nikdar niso. S porazom Nemčije in odpravo protestantske dinastije je

dobil protestantizem težek udarec. Katoličani so zadihali svobodnejše. Protestantizem je v razsulu. Državne vaje ima zdaj v rokah katoličan, državni kancelar dr. Marx. A nemški nacionalci zopet napovedujejo boj »ultramontanizmu«, to je katoličanstvu. Kakšno bo bodoče stanje katoličizma v Nemčiji, se odločuje danes, na dan volitev za državni zbor.

Velika neprilika so tukaj mešani zakoni, ki jih pri nas komaj poznamo.

Poleg protestantizma pa dela tukaj propagando nešteto protestantskih sekt. Bibelforscher, baptisti, anabaptisti, metodisti, adventisti, Heilsarmee in ne vem, kako se še vsi imenujejo. Baje je v Nemčiji celih 200 raznih sekt. In vse te sekte razvijajo živahno agitacijo ter pridobivajo precej pristašev, večinoma med protestanti, nekaj tudi med katoličani. Odpadi od cerkve torej niso redki. Tudi več Slovencev odpade.

V nekem mestu pride katoličan naznanit k župniku svoj izstop iz cerkve. »Kam boste pa pristopili?« ga vpraša župnik. »Ne vem, kam.« odgovori odpadnik. »Veste, dam vam dober svet,« pravi župnik, »v našem mestu je 32 sekt; ustanovite vi 33., bodejte njen duhovnik in dobro se vam bo godilo!«

Prišel sem v dotiko tudi s slovenskimi odpadniki: bibelforscherji in baptisti. Zaviti so v svoje zmote in se ne dajo prepričati. V neki hiši sem dobil dva odpadnika, baptista moškega in ženskega. On Stajerc, ona Korošica. Hotel sem ju spreobrniti, pa bi bila skoro onadva — mene spreobrnila, tako zgovorna sta bila! No, malo je, vendar

še manjkalo... On me povabi k baptistovskemu zborovanju, ki je bilo isti večer. Pride sam pome v župnišče in — grem z njim. Zanimivo, — neverjetno, nerazumljivo! Dolgčas, strašen dolgčas, — pa s kako zvestostjo ti hodijo zraven! Mi se trudimo na vse načine, da bi pridobili mladino, skušamo jim napraviti naše prireditve kolikor mogoče prijetne, mikavne, pa nam šepčejo, se smejejo, uhajajo, — tukaj pa v tem dolgčasu ti sedijo mladi fantje 14.—17. let tako mirno, tiho in zbrano... Nerazumljivo! Zbrani so bili sami priprosti ljudje, neki delavci je vodil zborovanje; brali so sv. pismo, molili in peli; vse je bilo nekam skrivnostno in zelo dolgočasno. Pa vendar jih prej ujamejo na svoj lim.

Razen teh sekt, ki se vsi štejejo za pravoverne Kristusove učence in za zelo pobožne, so pa tudi freidenkerji, to je izraziti brezverci, ki imajo istotako svojo organizacijo, svoje sestanke, predavanja in pridobivajo svoje pristaše. Da vsi ti pridno delajo za svojo stvar tudi s tiskom, to je jasno. Nebroj njih knjig, brošur in letakov je razširjenih med Nemci.

Pa ne samo izraziti brezverci, marveč tudi drugi, zlasti komunisti, rujejo zoper vero z vsemi močmi. Naši dobr delavci so mi pripovedovali, kako zabavljanje na vero in duhovnike morajo poslušati v jami pri delu. In to dan na dan; nikdar jim ne zmanjka zabavljanja. Tako da so tisti, ki ostanejo veri zvesti, pravi junaki!

Velika neugodnost za dušno pastirstvo na Nemškem so tudi »Standesamt«, to je civilne matrike in civilne poroke. In civilna poroka se mora izvršiti pred cerkveno.

Nekje — kraja ne imenujem — je dobil župnik ravno, ko sem bil pri njem, od Standesamta izkaz civilnih porok. Izmed 28 popolnoma ali deloma katoliških parov je bilo cerkveno poročenih samo 10. Da je bil župnik ves potr, si lahko mislite. To je neka nova naselbina, in nove naselbine so najslabše, ker se zbere v njih vsa plaža.

Nemci imajo konfesionarno, to je versko šolo, o kateri bom pisal pozneje. A starši imajo pravico, odtegniti otroke verskemu pouku. Za take otroke je povsod posebna šola »freie Schule«, to je brezverska šola.

To so temne strani verskega življenja v Nemčiji. Prihodnjič pridejo na vrsto svetle.

Te dneve sem v Meerbecku, na levni strani Rena. Tu je bilo prej 400 slovenskih družin — pomislite, to je že velika župnija! Zdaj jih je še 270. Cerkev (zasilna), velika približno kakor Jezusovega Srca v Ljubljani, je bila danes skoro polna Slovencev. Ko bi prišli vsi, bi bila — premajhna.

Po odpetih litanijah smo imeli v dvorani slovenskega gostilničarja Senegačnika zborovanje. Prišli so nas obiskati tudi sosede iz Lintforta in Hochheide. Govorili smo — pa pametne in resne reči! — tako da se je vse kadilo, peli smo in se tudi prav počeno — smejali...

Zdajle 4. maja zvečer, se štejejo rezultati današnjih volitev. Slovenus Viator.

Mnogo hvajlene in iskane Markove kapljice proti motenju prebave in bolečinam v želodcu iz Mostne lekarnе v Zagrebu dobite odslej vedno v lekarni Leustek.

Dnevne novice.

sprejel in se odpeljal. Drugi dan je sedel celo dopoldne v svoji pisarni, opoldne pa se je odpeljal na dvor, kjer je poročal, da s koncentracijsko vlado ne more biti nič, kakor je razvidel iz razgovorov z opozicijskimi voditelji, s katerimi vsemi je govoril. V liste je pa prišlo, da se je Jovanović razgovorjal z raznimi politiki, posebno z dr. Korošcem. Vse to pa je bila gola neistina. Dr. Korošec z Jovanovićem sploh ni govoril, kakor se ne razgovarja z nobenim radikalom. Ta vest je bila spravljen v javnost le zato, da bi na dvoru verjeli, kar je tam Jovanović govoril in pripovedoval po Pašičevih navodilih. In to laž, od radikalov v Pašičeve namene izmišljeno, je potem serviralo »Jutro«, češ: Klerikalci se že ponujajo radikalom. Iz vsega tega pa je razvidno, kako grd in ostuden boj se vrši sedaj. To ni politika, ampak laži in intrige. In z lažmi ter intrigami se pri nas uveljavljajo »krmilarji« te nesrečne države.

Beleške.

Alere še vedno rastejo. Belgrajska »Pravda« poroča, da se v Belgradu govori zopet o novi aferi glede oboroževanja. Rankovićev (radikal) list »Smotra« piše: »Preden se začne razpravljati o oboroževanju države, je prvo, na kar se gleda, bo li zadostno interesom Radeta Pašića in interesom očeta sedanjega finančnega ministra g. Stojadinovića, in še le po dogovorjenih provizijah, ki jim kumuje vojni minister g. Pešić, je mogoče govoriti, bo li država dobila potreben material ali ne.« »Pravda« pristavlja: »Te obdolžitve radikalnega poslanca, ki je do včeraj bil podpredsednik parlamenta, so povsod napravile silen odmev; povsod se je govorilo le o tem. Kaj je na stvari, naj oni povedo.«

»Pašičeva ulica« v Berlinu. »Smotra«, glasilo radikalnega poslanca Rankovića objavila sledečo vest: »Pašičeva ulica. — Ze lanske leto je Rade Pašić kupil v Berlinu v neki ulici več hiš. To ulico sedaj Srbi, ki žive v Berlinu, imenujejo samo: Pašičevo ulico.«

Dopisi.

V Planini pri Rakelu se je v sredo dne 7. maja točno med 8. uro in polnočjo ustanovila »Orjuna«. Zgodil se je ta velepomembni dogodek pri oštirju Kiautu starejšemu, ki smo mislili o njem, da ga je že pamet srečala, pa ga le še ni, četudi jo je primahal že daleč nad 50. leto. — Pravijo, da je prvi vidni uspeh silne borbenosti planinske Orjune v tem, da je v noči svojega rojstva obesila na vrata planinskega župnišča 15 kg težak kamen... Saj se razumemo, kaj ne, vi velepatritije, ki hočete streljati izza kulis pod nemotenim in neoviranim vodstvom gotovih elementov?... Kaj pa, ako utegne ta kamen prej ali slej razbiti vas in vaše pogubno delo? — Vseka-ko ni brezpomembno, da so pri ustanovitvi Orjune in obešanju kamenja sodelovali tudi prosvetni delavci in delavke planinske šole — zato se mi ne čudimo, da jih šolska mladina omalovažuje. Pripomnimo, da je k ustanovitvi Orjune vabil neki Perić, ki je datiral dan vabila čisto po laškem fašistovskem vzorcu... To sem izvedel v Planini v četrtek dne 8. maja in hočem oteti pozabljivosti.

Ribnica. V nedeljo, dne 4. maja je priredila tukajšnja podružnica Jugoslovenske matice cvetlični dan za vestfalske Slovence. Nabiralo se je tudi po okoliških vaseh trga Ribnice in se je nabralo: Ribnica 2286.50 K, Hrvača 195 K, Goriča vas 221 K, Nemška vas 156 K, Otavice 208 K, Ponkovec 77 K, Sajevec 133 K, Breže 368 K, Suške 196 K, Jurjevca 203 K, Kot 272 K, Breg 28 K, Laze 138 K, Slatnik 186 K, Dane 164 K. Skupaj 4821.50 K. — Ravnotako so nabirale učence dekliške osnovne šole 833 K za pirhe in meščanska šola 448 K. K tako lepemu uspehu so pripomogle učenske dekliške osnovne šole in meščanske šole. Vsem darovalcem in nabiralkam najlepša hvala!

Celje. V »Novi dobi« si je nekdo dovolil neosnovan in neokusen napad na naše celjsko kat. dijaštvo. Narekoval ga je pač strah pred našimi dijaki ter zavist nad njihovimi uspehi, katere je nehote priznal članek sam, ko imenuje zaupnike vztrajne in agilne, kar tudi mi podpisemo. Kot taki morajo imeti uspeh. Skrajno nelepo in nekoledljivo pa je, da jih skuša osramotiti in denuncirati pred gg. predstojniki, da se namreč skrivajo za raznimi bratovščinami in da je treba osvetliti njih gnezda. Doslej je celjsko kat. dijaštvo delalo vedno odkrito in se ni balo nikogar, celo k njih sestankom so imeli večkrat tudi drugi dostop, kar se obratno še ni zgodilo. Da se mu sedaj v kongregaciji večeje večkrat roke, ni njegova krivda, marveč krivda onih, ki mu vsled »svobodoljubnosti« ne pustijo do polnega in javnega razmaha kakor drugod. Pa pridite vseeno in osvetlite njih gnezda, hote vsaj videti, kje je delo in naprednost in kje je zgolj kričanje. Očividno vas jezi krasno uspela orlovska akademija pri »Belem volu«. Vedite, da jo je priredila dijaška vrsta »Orla« v Celju, ker ima dijak-Orel isto pravico do organizacije kakor dijak-Sokol. Tukaj ne poma- ga nič denuncijantsko vpitje po disciplinarnem redu. Le priredite jo vi, če jo zmorate! Amicus.

— **Kulturnobojno nasilje.** Dne 7. t. m. je dobil katehet ljudske šole v Kranju g. Josip Žužek dekret, datiran v Ljubljani s 14. aprila t. l., s katerim ga premešča ministrstvo prosvete v Belgradu v enaki službeni lastnosti v Kočevje, in sicer je takoj razrešen službenih dolžnosti v Kranju ter mora glasom novega zakona novo službo nastopiti v treh dneh, sicer je ob službo. — Ze dolgo se je po Kranju govorilo o tej nasilni premestitvi — gotovi uradi menda zelo puščajo — a nismo mogli verjeti. A sedaj so se le uresničile želje in nakane demokratov, ki jih plodonosno delovanje imenovanega, pri mladini in meščanstvu nad vse priljubljenega kateheta, ni dalo miru. — Pa kaj je gospod zagrešil? V prostih urah je skrbel za »Orliček« ter vodil »Marijin vrtec«, v katerem je bilo zelo veliko otrok tudi staršev nam nasprotnega političnega mišljenja, kateri so svojo deco radi zaupali vnetemu mladolinjubi. Pravijo, da so se gotovi ljudje tudi izpodtikali nad njegovimi pridigami v cerkvi! Dejstvo je, da so kranjski demokrati zahtevali odstranitve g. Žužka ter baje v tem smislu pritisnili dr. Žerjavo. Trn v peti pa je imenovan gospod posebno demokratskemu učitelstvu. In tako se je zgodilo, da je dobil dekret premestitve brez vednosti ordinarijata! Dolež smo prišli: če stori katehet več nego svojo dolžnost v prid mladine in bodočemu rodu na strogo verskem in cerkvenem polju: proč z njim! Ali se bojite, da ne bo mladina dovolj zgodaj pokvarjena in zrela za Vaše strankarstvo? Ali je »Marijin vrtec« morebiti politična organizacija? Ali bodo liberalci prestavljali duhovnike brez škofa? In posebno lepo je še to, da je v nedeljo 11. t. m. v Kranju sv. birma, a katehet mora od tu! — Pa je že prav! Morebiti se bodo vendar nekaterim ljudem poštenega mišljenja odprle oči, da liberalizem oskuduje obično ne samo socialno in gospodarsko, ampak jo hoče oškodovati tudi versko in нравno! Pa hočemo nekateri t. zv. pristaši SLS še paktirati z liberalci in jim ustrezati ter pravijo, da nimajo povoda potogetviti se za SLS! Ze prav, saj poznamo »profitarje«, ki jim je verstvo in njega pravice samo — figovo pero! Tu pokazite svoje prepričanje, ko liberalni režim nasilja dobesedno preganja vrlega kateheta samo zato, ker stori svojo dolžnost.

— **Prireditelj šentiviške orlovske srenje.** Radi slabega vremena zadnjo nedeljo se bo nastop našega orlovstva vršil v nedeljo, dne 11. maja. Ker je polovična vožnja dovoljena, zato je zelo ugodno zlasti za oddaljene, da si privoščijo izlet na daleč naokrog znano Šmarno goro po prihodu jutranjih vlakov v Vižmarje; popoldne pa pridejo pogledat naše orlovstvo in njihovo živahno delo, ki ga bodo pokazali s svojim nastopom v Taenu. Za zabavo bo skrbela med drugim znana godba z Javenc. Poleg tega so na sporedu še druge zanimive točke. Prijatelji našega orlovstva in resnične zabave, ne zamudite lepe prilike!

— **Vnebovpijoče izkoriščanje.** Sarajevski »Jugoslavenski List« poroča o nezasišanem izkoriščanju ženskega dela v sedanji gospodarski krizi. Ker vse delo počiva ali je vsaj skrajno omejeno, na tisoče delavcev obojega spola brez zaslužka. V sili se vsak loti vsega, da le zasluži par dinarjev. Ženske, posebno muslimanke in židovke, so se vrgle na šivanje in se ponujajo trgovcem za delo. V medsebojni tekmi so te bednice došle tako daleč, da je cena za krojenje in šivanje ene preproste moške srajce dva dinarja! A trgovec jim, ko prinesejo delo, ne izplača niti teh dveh dinarjev, marveč dobe od srajce le po 1 do 1.25 Din. Uboga delavka mora celi dan delati z mrzlično hitrico, da zasluži 5 do 6 Din, trgovci pa potem na vsakem kosu perila »zaslužijo« po 20 do 25 Din. In v tej strašni krizi se pripravljajo država, da zapre še tobačno tovarno. Kdo dela za komuniste in revolucijo?

— **Podražanje tobaka.** Uprava državnih monopolov v Belgradu je z odlokom z dne 3. maja 1924 Pr. br. 17.393 povišala z dnem 5. maja t. l. ceno klobasam za zvečenje od 70 Din na 100 Din za 1 kg in cigaram brazilkam od 90 Din na 100 Din za 100 komadov.

— **Ustanovitelj prve pivovarne na Hrvatskem umrl.** V Novi Gradiški je te dni umrl 91 letni Dragotin Lobe, ki se je pred mnogimi desetletji iz Nemčije preselil na Hrvatsko in leta 1873. zgradil v Novi Gradiški pivovarno, ki je bila prva na Hrvatskem. Podjetje je lepo uspelo in Lobeja so Gradiščani tako cenili, da so ga izvolili za svojega župana. Kasneje je postal Lobe tudi poslanec v hrvatskem saboru, kjer je zastopal novogradiški volivni okraj.

— **Nove šolske poliklinike.** Ministrstvo za narodno zdravje je otvorilo nove šolske poliklinike v Zagrebu, Novem Sadu in Subotici.

— **Otroško okrevališče v Cirkvenici.** Dečji dom Ladislav v Cirkvenici je te dni dobil svoje prve goste: slabotne, rahitčne, anemične, škrofulozne otroke. Okrevališče ostane poslej vse leto odprto.

— **Za obnovo pogorelih kat. institucij v Splitu** so darovali: Posojilnica Gornja Radgona 500 Din, prof. Janko Mlakar 100 Din, Hranilnica in posojilnica v Velikih Laščah 100 Din, dr. J. Fabijan 30 Din, župni urad Raka 20 Din. — Cenjenim dobrotnikom se najlepše zahvaljujemo. — Društvo »Pavlinović«.

— **Konjskim trgovcem in kupecem** se naznanja, da se v trgu Sodražica ob vsakem sem-

nju vrši tudi konjski semenj. Ker bo 15. maja velik letni semenj, se vabijo kupci in prodajalci, da se ga udeležijo! Prostor ugoden, železniška postaja Zlebič, od katere je do trga le 5 km.

— **Avstrijskemu generalnemu konzulu v Zagrebu** Emerihu Herzfeldu je kralj izdal ekskavturo z jurisdikcijo v zagrebski in osješki oblasti ter Primorski Krajini.

— **Dalmatinski inženjerji proti koncesijam italijanskim državljanom v Jugoslaviji.** Split-ska sekcija inženjerjev in arhitektov je na svoji zadnji seji sprejela resolucijo, v kateri se odločno izjavlja proti temu, da bi Jugoslavija v bodoči trgovinski pogodbi z Italijo zajamčila italijanskim državljanom tehnične stroke: inženjerjem, stavbenikom, strokovnim mojstrom in delavcem posebne koncesije. V naših podjetjih je itak že iz avstrijske dobe veliko število tujih elementov, brezposelnost v stavbin-ski stroki je splošna. Z novimi koncesijami Italijanom bi se položaj le še poslabšal. Razen tega so Italiji take koncesije samo sredstvo za doseg političnih ciljev. Vlada naj torej pri gospodarskih pogajanjih z Italijo razgovora o teh koncesijah sploh ne dopušča.

— **Postopanje oblasti povodom šibeničkih dogodkov.** Dalmatinski listi poročajo o velikem ogorčenju med šibeniškim prebivalstvom zaradi postopanja oblasti o priliki nedeljskih demonstracij. Dasi so demonstracije izzvali Italijani s prireditvijo kot tako in z vsem svojim nastopom, je varnostna oblast skrajno brezobzirno ravnala z domačim prebivalstvom. Policija, in orožništvo sta preganjala demonstrante in jih pretepala z natak-njenimi bajonetmi. Policija je aretirance takoj pridržala v zaporu, dasi jim gre pravica priziva proti obsodbi. Med obsojenci je največ dijakov, ki jim ni dokazano nikako kaznjivo dejanje, marveč so samo manifestirali proti italijanski prepotenci. Mnogi odlični meščani so na glavarstvu protestirali proti postopanju policije in orožništva in zahtevali, da se di-jaki izpuste. Protesti so se odposlali tudi osrednji vladi. Veliki župan je pozval ravnatelje šibeniških srednjih šol v Split.

— **Skupno potovanje v Švico.** Skupno potovanje v Švico, ki ga priredi švicarski konzulat dne 22. t. m., je zagotovljeno, ker se je prijavilo zadostno število vdeležencev. Vdeleženci, ki konzulatu še niso poslali potnega lista in denarja, naj to takoj store, ker konzulat zaradi kolektivnega vizuma in nabave valute oboje takoj neobhodno potrebuje. Nadalje prijave za potovanje se sprejemajo najkasneje do vključno dne 15. t. m. Prijave se pošiljajo naravnost na konzulat.

— **Znamenit dar splitski mestni občini.** Splitska Marija Sivi roj. Vidić, ki je živel in umrla v Južni Ameriki, je poleg več milijonov, ki jih je zapustila za bolnico v Splitu, poklonila mestu tudi dve umetnostni dragoceni sliki: svoj portret, ki ga je v olju naslikal njen mož, in študijo glave v pastelu od slavne francoske slikarja Pierre Puvis de Chavannes. Sliki je spremlil v domovino generalni konzul Ivo Grisogono in jih te dni na slovesen način izročil mestni občini. Portret Sivi rojve izroče bolnici, Chavannesova studija pa se ohrani v galeriji slik mestnega muzeja.

— **Zagrebska plinarna.** Te dni je podal ravnatelj zagrebske mestne plinarne Crneković v občinskem plinskem odseku obširno poročilo o položaju plinarne. Lani so začeli v plinarni z razširjevalnimi in popravilnimi deli, ki so deloma še v teku. Uspehi so že dosele izredno ugodni. Kapaciteta plinarne se je zvišala za 25% in ker se je istočasno zvišala poraba plina, je bilanca zelo razveseljiva. Poprave in izpopolnitve so omogočile, da je plinarna že v prvih treh mesecih tekočega leta prihranila v primeri s prejšnjo porabo 20 vagonov premoga, pri tem pa producirala 31.000 kubičnih metrov več plina. Izpopolnili so tudi čistilne naprave za postranske proizvode, ki gredo, izvzemši koks, vsi sproti v denar.

— **Uspeh letošnjega dečjega dneva v Zagrebu.** Zadruga hrvatskih učiteljic, ki vzdržuje v Zagrebu več otroških domov, je kakor vsako leto tudi letos priredila dne 3. in 4. t. m. po celi Hrvatski dečji dan. V samem Zagrebu so vrgli prispevki 57.538 dinarjev.

— **Proces proti francoskemu kapetanu Raymond Carlierju v Belgradu.** V sredo jutraj se je začela pred belgrajskim sodiščem sodna razprava proti francoskemu kapetanu Carlierju, ki je obtožen, da je v hotelu »Palace« umoril svojega prijatelja švicarskega trgovca Iselieja. Carlier je prišel v sodno dvorano elegantno oblečen in skrajno hladnokrvno. Na stavljen vprašanja je odgovarjal čisto mirno in odločno ter zanikal vsako krivdo. Njegov zagovornik dr. Živko Topalović je med zaslišanjem strokovnjakov predlagal, naj se komisionelni ogled v usodni sobi hotela »Palace« vrši še enkrat, ker so strokovnjaki prvič marsikaj pregledali. Sodišče je predlogu ugodilo. V sredo popoldne se je vršil nov lokalni ogled na licu mesta. Razprava se je nadaljevala v četrtek jutraj. Bilo je zaslišanih več prič. Angleški častnik James je izjavil, da je sicer slišal strel v sobi št. 48; on je spal v sobi št. 49. Toda obrnil se je v postelji in spal naprej. Francoski zdravnik dr. Gagnier, ki je bil poznan s Carlierjem in Iseliejem, je povedal, da mu je pokojni tožil, da se je najbrže zastrupil z ribo, ki jo je

jedel v vagonu med Zagrebom in Belgradom. Carlier je nato izjavil, da sta on in Iselij imela politične neprijatelje, ki jih je najti v vrstah sovražnikov Francije, kateri je Iselij med vojsko služil. Strup, ki je bil nasut Iseliju v jed, je bil namenjen tudi njemu. Dokaz temu je to, da je neznanec streljal na oba. Razprava se nadaljuje.

— **Poskušeni samomor v Zagrebu.** Včeraj dopoldne ob pol 9 je Nikola Seter, knjigovodja tvrdke Golubovaškega premoga »Jelen« zažgal v pisarni vse spise in knjige, se vlegel na divan in si je prerezal žile na vratu. Ravnatelj Heimler je z drugimi uradniki vdrl v sobo, nakar so ogenj pogasili in poslali Seterja v bolnico. Seter je živel zadnje čase zelo lahkoživo in razkošno, vozil se je vedno s fijakerji. Sumijo, da je trošil denar na račun tvrdke in ker bi se imel vršiti v kratkem občni zbor, se je temu hotel odtegniti s samomorom.

— **Sarajevski parki.** Sarajevska mestna uprava ima znatne načrte za povzdigo mestnih parkov. Vse parke popravi in deloma ogradi ter zasadi več novih parkov. Tako se pretvori v modern park prostor ob reki Miljacki, ki je bil določen za zgradbo bosensko-hercegovaškega sabora.

— **Tudi sarajevska tobačna tovarna ustavi delo.** Pred kratkim je monopolna uprava zaprla tobačno tovarno v Mostarju in delavstvo odpustila. Sedaj pa poročajo sarajevski listi, da se omeji delo tudi v sarajevski tobačni tovarni in bo moralo večje število delavcev na cesto. Ze v mesecu aprilu je padla produkcija v tobačni tovarni nasproti februarju za 1000 kvintalov. Ako pojde tako dalje, se v doglednem času tudi ta tovarna zatvori. S tem bo prizadelo v prvi vrsti muslimansko delavstvo, ki je v tovarni v pretežni večini.

— **Kopališče Ilidže prevzame sarajevska mestna občina.** Med ministrstvom za narodno zdravje in sarajevsko mestno občino je došlo do sporazuma, po katerem preide uprava kopališča Ilidže v zakup mestne občine. Tostvarni zakonski načrt vsebuje naslednje pogoje: Zakup traja 70 let, nakar prevzame kopališče država brez vsake odškodnine občini za njene investicije. Občina je dolžna, da kopališče izgradi popolnoma moderno, uredi ceste, kanalizacijo, vodovod, blatne kopelji, uvede hidroterapevtsko in fizikalno zdravljenje ter ustanovi mefeorološko postajo. Država podpre občino s tem, da jo za 20 let oprosti davka in carine na material, ki je potreben za kopališče. Na železnica ima občina 25 odstotkov popusta. Po desetih letih se vdeležuje država na čistem dobičku kopališča, od katerega dobi 10 odstotkov. Občina položi 200.000 Din varščine.

— **Razprava proti Čarugi.** Osješko sodišče je dalo za razpravo proti roparskemu poglavarju Jovu Stanisavljeviću—Čarugi tiskati 2400 vstopnic, ki jih bo polagoma izdajalo. Razprava, ki je proračunana na 4 tedne, se začne 12. t. m. Zastopniki listov ter slikarji in risarji dobe stalne vstopnice.

— **Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju** je prejel sledeče nadaljnje prispevke od gg. nabiralecev: dr. Rado Kušej, Ljubljana 1060 Din, Ida Svetlinova, Vransko, 170 Din, general Maister, Maribor 1725 Din, Vinko Zahradnik, Škofja loka 52 Din, Savinjska posojilnica, Zalec 50 Din, Hipotekarna banka 100 Din, Jeklarna grofa Thurnskega, Ravne 500 Din, Gozdna uprava Jurija Vincenca Thurna na Ravneh 500 Din. Skupaj 4157 Din, prej 19.798 Din, skupaj 23.955 Din. Nadalje je darovala Jeklarna Jurija grofa Thurnskega 500 kilogramov cementa in dostavila na svoje stroške dva delavca. Odbor izreka tem potom vsem nabiralcem iskreno zahvalo, osobito velikodušnosti jeklarne na Ravneh, prosi pa še vse, ki so prejeli nabiralne pole, naj pospešijo nabiranje in pošljejo nabrani denar odboru, ki ga nujno rabi, da plača stroške, ker spomenik bo do 15. t. m. dogotovljen.

— **Pod vlak.** Na železniški progi pri Ste-njevcu v Zagrebu so našli razkosano truplo, v katerem so spoznali zasebnega uradnika Fr. Rauchberja. Rauchber je bil v službi pri neki tvrdki na Ilici. Tu je menda zagrešil neko poverbo in strah pred posledicami ga je gнал v smrt. Rauchberja so pokopali v Vrab-čah.

— **Tatvina v vlakcu.** Med vožnjo iz Metli-ke do Črnomlja je bilo ukradeno sejmarki Fani Šušteršičevi iz Ljubljane, Florjanska ulica št. 19, kos »Madona« šifona v izmeri 12 m in pa 5 m navadnega šifona v vrednosti 300 Din. Blago je bilo ukradeno iz večjega zašitega zavoja.

— **Tat v kaznilnici.** V noči na 2. majnik je bilo vlomljeno v shrambo ženske kaznilnice v Begunjah. Vlomilec je odnesel 400 kokošjih in račjih jajc, 3 velike jerbaze, 2 para ženskih čevljev, nekaj obleke, en umivalnik, 2 dež-nika in srebrno moško žepno uro v skupni vrednosti do 2000 Din. Vlomilec je odpeljal svoj plen na ročnem vozičku, katerega si je »izposodil« na skednju posestnika Jožefa Vo-gelnika iz Begunj.

— **Razne tatvine in vlomi.** V Udjivasi pri Trebelnem je bilo vlomljeno pri posestniku Martinu Pucelj. Tat je ukradel iz omare 825 Din. Vlomilec je znan in ga zasledujejo obla-sti kot vojaškega begunca. — Na Jordan kalu je bilo ukradeno posestnici Mariji Kotarjevi okrog 1000 Din gotovine, 39 srebrnih kron, dolga zlata ženska verižica, 2 ruti in zlat pr-stan v skupni vrednosti do 2000 Din. — Isti dan je bilo vlomljeno tudi na Vrhneč pri Mir-

ni pri posestniku Josipu Maketu in ukradenemu sulkno za dve moški obleki, zlata ura z verižico, par čevljev, nekaj perila in ena britev v skupni vrednosti do 3000 Din. Tudi ti dve tatvini sumijo, da je izvršil isti vlomilec kot v Udjivasi, ker so ga videli ljudje, da se je klatil tiste dni po okolici in se je skrival pred domačini. — Na Lazah se je splazil neznan vlomilec skozi okno v stanovanje Franceta Buganta in je pokradel nekaj obleke in perila. — V Doslovčah pri Radovljici je bila ukradena posestniku Jožetu Prešernu iz hleva vreča in 2 kokoši v kleti, poleg tega je odprl tat pipo v sodu, tako da je izteklo po kleti okrog 80 letrov mošta. Vse te tatvine je izvršila brčkone ena in ista družba, ki je pobegnila proti Jesenicam in je vtihotapila ukradeni blago prejkone preko meje. Med potjo so izvršili najbrže še več drugih tatvin, ki pa še niso prijavljene.

Državna bolnica se zapira bolnikom.

Že dva dni traja izpraznitev državne bolnice v Ljubljani. Mučni so prizori, ko morajo bedni bolniki, neozdravljeni, zapustiti bolniško posteljo in iti domov. Pri tožbe in prošnje so brezupne! Zvedeli smo, da tudi ne sprejemajo več novovstopivših bolnikov v bolnico. Občutno škodo in trpljenje imajo oni, ki od daleč pridejo po pomoč, pa so odklonjeni. Sanitetni inspektor v Ljubljani pa le ne da glasu od sebe, da bi vsaj opozoril ljudi, naj ne hodijo po zdravniško pomoč v ljubljansko bolnico! Žalostno, nečloveško, škandal prvovrsten! O stvari bomo seveda še govorili!

Primorske novice.

p Turneja Thierry-Betetto. Za prihodnje dni je napovedana v Primorju turneja dveh sloviti slovenskih pevcev: Thierryjeve in Betetta. Prvi koncert bo 11. t. m. v Postojni, drugi 13. t. m. v Trstu, tretji 14. t. m. v Gorici, četrti 18. t. m. v Vipavi. Zanimanje in radost nad prihodom obeh prvovrstnih umetnikov je med primorskimi Slovenci splošna.

p Dvojna mera na sediških. Zadnjič smo poročali, kako so bili fantje iz Vrabč obsojeni na mnogomesečno ječo, ker niso hoteli plesati preko policijske ure, kakor je zahteval orožnik. Minuli torek so pa stali pred tržaško poroto štirje fašisti, ki so bili obtoženi, da so dne 23. julija 1923 napadli štiri slovenske fante iz Kort pri Izoli ter tri ranili, enega pa ubili. Obtoženci so svoje dejanje priznali. Porotniki so pa vsako krivdo zanikali, češ da so fašisti ravnali iz političnih razlogov v blagor države, ter so zato deležni amnestije dne 22. decembra 1922. Vsi obtoženci so bili oproščeni. In to imenuje Mussolini »normalizacijo« — vrnitev v zakonite razmere.

Štajerske novice.

š Shodi SLS v mariborski oblasti. V nedeljo dne 11. t. m. se vršijo na Štajerskem shodi SLS v krajih: Sv. Jernej pri Ločah, govori poslanec Hohnjec; Sv. Barbara v Slov. Goricah in Duplek, poroča poslanec Zebot; Trbnje, poroča poslanec Vl. Pušenjak; Sv. Rupert nad Laškim, govori poslanec Kugovnik; v Mojspergu in Stopercih govori poslanec Vesenjak.

š Mariborski veliki župan dr. Ploj odpotuje dne 11. t. m. kot ekspert reparacijske komisije v Pariz ter ostane tam do 24. t. m.

š Požar ob Breznu ob Dravi. Hiša posestnika Potočnika v Breznu ob Dravi je te dni pogorela do tal. Goreti je začelo ob 11. uri po noči, ko so domači že vsi spali. Posrečilo se jim je rešiti le golo življenje, vse drugo pa je požar oženj.

š Tihotapei v Mariboru. Policija je dne 8. maja aretirala v Mariboru kar 6 tihotapev. Večina njih se je bavila s tihotapljenjem saharina, katerega se trenutno še najbolj izplača prenašati preko meje iz Avstrije.

š Mariborski svinjski sejem. Na zadnji svinjski sejem je bilo prignanih 460 svinj, 3 koze in 3 kozliči. Cene so bile sledeče: mladi prešiči 5-6 tednov stari 120-125 Din, 7-9 tednov 250-410 Din, 3-4 mesece 600-700 Din, 5-7 mesecev 850-900 Din.

š Samotar postajenačelnika. Iz dose-daj neznanega vzroka se je obesil v Šmarju pri Jelšah tamošnji postajenačelnik I. Krančar.

š Zadruga mariborskih izvoščakov je z 7. majem uvedla novo vozno tarifo. Poedine postavke so nekoliko zvišane.

š Prodajalca rabljenih kolkov. Mariborska policija je aretirala neki zakonski par iz Rodvanja, ker je žena prodajala po trgovinah in trafikah kolke, ki so se izkazali, kot že enkrat rabljeni, pa ponovno oprani. Mož je izjavil, da je koleke že take našel; policija se sedaj trudi, da izsledi kemično pralnico, ki je koleke prepirala.

Brezglavost belgrajske uprave.

(K poglavju o prepisih volivnih imenikov.) — Poročali smo o nezmislmem ukazu ministrstva, ki so ga dobile občine ravno za Velikonoč, da morajo predložiti prepise teh imenikov. Termin je bil določen na 10 dni. Točno po preteku tega termina je ministrstvo predložitev proklicalo. Poročali smo tudi to. — Sedaj pa prihajajo posledice. Neko okrajno glavarstvo na Gorenjskem je naročilo občinam, da morajo poslati prepise ravno za velikonočno nedeljo. Ker je neka občina poslala prepis par dni kasneje, ni seveda moglo okr. glavarstvo malo počakati, ampak je poslalo svojega uradnika k županstvu in sicer prav tisti dan popoldne, ko je županstvo poslalo prepis imenika že zjutraj. No in sedaj zahteva okr. glavarstvo za popoldanski izlet dotičnega uradnika — od županstva nič manj nego celih 185 Din 50 p. Županstvo vprašuje sedaj, če je v resnici dolžno plačati to vsoto ali ne. Na tozadevno vprašanje bodi na kratko odgovorjeno: Ne! — Sicer upamo, da je ta slučaj osamljen, vendar pa je vredno, da spregovorimo o njem. Bog zna, na kakšne postavne razloge opira okr. glavarstvo svoj zahtevek. Mi ne poznamo nobenih. Torej bi bila edina podlaga — »modrost« belgrajske uprave. Toda nasproti zakonu pa tudi ta modrost ne drži. V § 97 in § 98 občinskega reda so zahtevane pravice, ki jih imajo politična oblastva in po katerih smejo v gotovih in le ondi določenih primerih postopati proti občinam in županom. Toda za gornji primer glede potnih stroškov zamaž iščemo podlage v teh postavnih določbah. Za politična oblastva sploh ni merodajen § 92 občinskega reda, po katerem se morejo pač pošiljati komisije v izrednih slučajih in po ponovnih brezuspešnih opominih na stroške zamudnika. To določilo pa v našem primeru ne drži, ker ne velja za okrajna glavarstva. — Tako bo že moralo okrajno glavarstvo plačati stroške iz svojega uradnega pavšala. Saj tega itak tudi plačujejo davkoplačevalci okraja sami. V prihodnje pa naj ne bo tako »diensteifrig«. Saj tudi Belgrad ni nikoli tedaj, ko bi bilo treba, ampak vedno narobe.

Ljubljanske novice.

lj Osušitev »Kerna« in sosednih zemljišč je za naše Trnovčane že več kot 10 let važen problem, katerega rešitev si je nadel sedanji občinski svet. Kern je bilo znano drsališče za trnovsko cerkvijo, ki pa je postalo neporabno, ker je zadrževalo vodo, ki se je razlivala po sosednjih zemljiščih ter uničevala polje in vrtove. Sklenila se je zatorej osušitev, in sicer na ta način, da se voda s Kerna vpelje v cestni kanal, ki bo držal od hiše št. 6 po Kolesijski cesti mimo župnišča in se bo začasno izlival v Gradaščico. Pred tem delom je pa treba izvesti iztrebljenje vseh občestnih jarkov ob Kolesijski cesti, Zeleni poti in Cesti v mestni log ter poglbitvev jarka na Kernu. Vse delo je proračunovano na 94.000 Din. Občina upa, da z uvidevnostjo in pomočjo prizadetih posestnikov še to leto izvrši to delo, ki je izredne važnosti za ta lepi del našega mesta.

lj Cvetlični dan »Akad. društva Jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani«. »Akad. društvo jugosl. tehnikov v Ljubljani« pride v nedeljo, dne 11. maja t. l. cvetlični dan v prid izpopolnitve strokovne knjižnice. Ker je to edina knjižnica te vrste na univerzi v Ljubljani, ter jo mora omenjeno društvo vzdrževati brez vsake državne podpore, prosimo cenjeno občinstvo, da pripomore k dobremu uspehu te akcije v kar največji meri. Istočasno prosimo vsa društva, da se ozirajo na naš cvetlični dan in ne prirejšajo istodobno sličnih prireditvev. — Odbor.

lj Umrlj so v Ljubljani: S. Marija Avguščina Napotnik, nsmiljenka, 41 let. — Anton Brečko, delavec, 52 let. — Ivan Valentinčič, hišnikov sin, 4 ure. — Jera Cirar, dlnarica, 39 let. — Josip Olfacius, rudarjev sin, pol ure. — Andrej Uranič, posestnikov sin, 32 ur. — Fran Maček, ključavničar, 52 let. — Lovro Seničar, rudniški kurjač, 66 let. — Albreht Kolenc, gostačev sin, hiralac, 15 let.

lj Izredno darilo »Slavec« ob 40 letnici. Dolgoletni podporni član, ki pa želi biti neimenovan je daroval »Slavec« Din 500 v društveno blagajno.

lj Petkov trg ljubljanski je bil izredno bogato založen posebno s postnimi jedili. Poleg raznih mlečnih pridelkov je bilo na trgu jako mnogo domačih rib kakor belice, lipanov, postri, ščuk in karpov. Tudi žab je bilo precej in to po 4-6 krone komad, raki so bili po 12 do 15 kron. Poleg domačih rib so bili na trgu tudi urani, skombri po 35 Din kg in pa tunina. Tudi različne solate in druge zelenjave je bilo dosti. Cene ribam so bile posebno zjutraj precej visoke, kasneje pa so padle.

lj Mestna zastavljavnica ima tomesečno dražbo septembra 1923 zastavljenih predmetov 15. maja ob 3 popoldne.

lj Vsiljiv potnik. Prejeli smo: Po Ljubljani hodí okrog strank neki zagrebški potnik, ki nabira naročila za povečanje slik po fotografijah. Prosto je seveda vsakemu obrtniku izvrševati obrt, toda ta možakar nastopa pri naših strankah tako predrzno, da nismo vajeni takega ponašanja, najmanj pa od ljudi, ki iščejo pri nas zaslужka. Ta mož, ki naravnost izsiljuje od ljudi slike, se je drznil zabavljati čez Slovence, posebno čez Ljubljančane. Sve-

tujemo možu, naj dobro premisli, da je v Ljubljani, poleg tega pa, da imamo tudi mi v Ljubljani naše lastne zavode, ki prevzemajo taka dela in jih tudi ravno tako, ali pa morda še bolje izvrše kot ta neslani vsiljivec iz Zagreba. — Z druge strani se nam pa sporoča, da se je en tak potnik, najbrž isti, zgabil pri neki stranki, kjer je z velikim vsiljevanjem dobil naročilo za povečanje slike, prejel na račun 50 Din z zagotovilom stranki, da čez 14 dni dobí izgotovljeno sliko. Od tega časa sta potekla dva meseca in o možu in sliki ni ne duha ne sluha. Zato svarimo javnost, da ne naseda temu sleparju.

lj Prevoz praznih sodov je na videz lahak, ravno radi tega pa nevaren, ker se pri nalaganju premalo pazi. Že lani se je pripetila na glavnem kolodvoru radi tega smrtna nesreča. Prazen sod je zdrknil v voza in udaril konja, ki se je splašil. Pri tem je padel voznik pod voz, ki mu je šel čez prsa in trebuh in je obležal na mestu mrtev. Podobna nesreča bi se bila lahko pripetila predvčerajšnjim na Cesti na južno železnico. Hlapec Jernej Krašovec je peljal težak dvovprežen voz, naložen s praznimi sodi. Med vožnjo je zdrsnil en sod z voza, vsled česar sta se konja splašila in drvila z vozom proti glavnemu kolodvoru in od tod na Dunajsko cesto. Celo pot so padli prazni sodčki z voza. Posrečilo pa se je hlapecu, da je obdržal vajeti v rokah, tekkel je namreč peš poleg voza in je končeno konja ustavil, da se kljub precejšnjemu prometu na cestah k sreči ni pripetila večja nesreča.

lj Vlovi v barake in branjarije so se začeli v zadnjem času zopet slično ponavljati tako, kakor takrat, ko je rogovillila po Ljubljani ona zloglasna mladinska tatinska in vlomilska tolpa, katero je policija nedavno spravila na varno. Skoro dnevno se ponavljajo zopet vlovi in lesene barake in branjarije. Tako je bilo vlomljeno predvčerajšnjim zjutraj zarana zopet v barako branjevke Marije Kozinčeve na Martinovi cesti. Vlomilec je strl ključavnico in je odnesel iz stojnice 3 kg salame, več hlebov kruha, nož in eno ključavnico. Napravil je skupne škode za okroglo 300 Din.

lj Nesreča na stavbišču. Zidar France Rebek je pospravjal na stavbi Kolarja v Žibertovi ulici v pritličju prostor za stranišče. V istem času je nesel mimo te straniščne odprtine neki nosač v drugem nadstropju opeko na rami. Ker mu je malo spodrsnilo, je padla ena opeka v straniščni rov in je padla v pritličju Francetu Rebeku na glavo. Mož je dobil težko smrtno nevarno poškodbo in so ga morali prepeljati v bolnico.

lj Ljubljanska porota. Poletno zasedanje ljubljanske porote se odprlo v ponedeljek, dne 2. junija. Za to zasedanje je pripravljenih že več zanimivih slučajev, vendar pa točen spored še ni določen in tudi še niso ugotovljeni vsi slučaji, ki pridejo na vrsto pri tem zasedanju. Spored obravnav priobčimo, ko bo končnoveljavno določen.

lj Ponerčen povratek. Šel je po noči, bilo je že pozno, stražnik ob Trubarjevem parku. Kar naenkrat je začul v tihi mirni noči skrivnostno šepetanje onkraj grma. Stopil je v park in se počasi bližal oživilni klopi pod širokim gostim listjem in vejevjem. Ker se na njegov klic ni nikdo oglasil, je previdno stopil h klopi. In našel je tam žensko, ki je spala in krepko smrčala v mrzlo temno noč. Ko jo je prebudil, je opazil, da sta premagala ženo, ki je bila čedno oblečena in iz meščanske družbe, huda peza dneva in pa preobitni alkohol. Okrog klopi pa so ležali različni omoti in ovoji, klobuk, dežnik in cela moška obleka je zdrknila s košare po pesku. S težavo jo je spravil v policijsko mirno zavetišče, kjer se je potnica zgubljena, zbudila in zdramila šele v jutro okrog 8. ure. In takrat so ugotovili tole: Gospa Pavla L. z Glinice se je odpeljala pred dnevi v Zagreb po svojega sina, ki se je hotel vrniti domov, ker mu ni ugajala tamošnja služba. Med vožnjo pa sta se mati in sin zgrešila in ona se je pripeljala sama v Ljubljano. Obenem pa se je seznanila med vožnjo z nekim železničarjem, ki jo je spremil do Ljubljane. Tu je z njo vred izstopil in pomagal ji je nesti njeno prtljago. Med potjo pa jo je povabil v neko gostilno, katere se pa ni več spomnila. Tam sta pila, kaj pa se je zgodilo v času, ko je odšla iz gostilne in pa do prebujenja v policijski celici, se prav nič ne spominja. Spomnila pa se je še, da je imela s sabo tudi zlato moško uro in verižico, katere pa niso našli in ni izključeno, da jo je odnesel kavalir kot protislugo za uljudno spremstvo in obilo pogoščenje v neznani ji gostilni, odkoder jo je brčkone spravil do parka, kjer jo je pustil, da se strezni in se odpočije na samotni mirni klopi.

lj Trpinčenje živali. Že večkrat smo gojili neumestno in skrajno sirovo trpinčenje živali, bodisi povodom prevoza ali gonje v mesto in skozi mesto. Kljub ostrim nastopom javne oblasti in tudi precej občutnim kaznim, pa se ta grda razvada še vedno ni popolnoma odpravila. Tako je policija zalotila na Bleiweisovi cesti nekega gonjača, ki je gnal v mesto 7 konj. Imel je konje v dveh vrstah in sicer v prvi vrsti 4, v drugi 3. Zadnji trije pa so bili privezani prvim za repe, tako da se je žival strašno mučila. Gonjač je pri zaslišanju izpovedal, da mu je gospodar, neki znan konjski trgovec iz ljubljanske okolice, konje sam tako zvezal in mu ukazal, da jih mora na ta način gnati v Ljubljano. Če je to res, potem seveda gonjač ni kriv, ker mora

ubogati gospodarja, pač pa bo gospodar občutno kaznovan.

lj Dalmatinski krošnjariji. V mestu in po bližnji okolici se vedno bolj množe znani dalmatinski in bosenski krošnjariji, ki ponujajo razno blago. Ti ljudje hodijo po cestah, gostilnah, kavarnah in po javnih lokalih sploh in nadlegujejo ljudi s svojo manj vredno robo. Med temi opažamo večkrat mlade krepke ljudi, ki bi se pač lahko posvetili kakemu drugemu resnejšemu delu. Poleg tega pa ti ljudje, kot se je že pokazalo v več slučajih pri policiji in pred sodiščem, podpirajo razne tatiče po trgovinah s tem, da kupujejo od njih, seveda za slepo ceno, ukradeni blago, katero potem lahko ceneje prodajajo kot soliden domač trgovec, ki ima občutneje davke in ne razmerno večje režiije. Policija, ki je bila na to že večkrat opozorjena, je začela strožje zasledovati te ljudi, kar pa tem seveda ni všeč. Tako je ustavil včeraj v Kolodvorski ulici stražnik pred znano Tišlerjevo gostilno nekega mladega krošnjarija. Ko ga je vprašal za izkaznico, je postal mož sirov in celo nasilen. Policija je ugotovila končno, da je to neki Ivan Cigojevič, star komaj 33 let, torej v najboljši dobi za delo, doma iz Imotska. Mož bo dobil seveda primeren pouk, najboljši pa bi bilo take ljudi poslati domov na domače delo.

lj Pozor kolesarji. V zadnjem času so kolesarji zopet pozabili, da je po pešpotih in raznih drevoredih vožnja strogo prepovedana. Policija je odredila v tem oziru jako stroge odredbe in bo vsak kolesar, ki ga zaloti stražnik na prepovedani poti, strogo kaznovan.

lj Policijske prijave. Včeraj je bilo prijavljenih na policiji 19 ovadb in sicer: radi tatvine, radi pijanosti in kaljenja nožnega miru 3, radi prestopka cestno policijskega reda 7, radi pasjega kontumaca 4, radi nedostojnega vedenja 2, radi goljufije 1 in 1 nezgoda.

lj Tatvina. Zasebnici Rafaeli Hofbauer je bil ukraden v cerkvi sv. Jakoba črn svilen dežnik s svilto palico in rumenkastim držajem v vrednosti 250 Din.

Naznanila

Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« ima v soboto, dne 17. t. m. ob 8 zvečer v društvenih prostorih svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Rokodelski dom v Ljubljani. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov sporoča svojim članom, da je vsak ponedeljek ob 8 zvečer sestanek društvenikov v dvorani Rokodelskega doma. V ponedeljek, 12. t. m. so na dnevnem redu prav važne zadeve. — Jutri, v nedeljo obhaja društvo 69 letnico svoje ustanovitve. Vabimo člane, da se kakor druga leta udeležijo sv. maše ob 6 zjutraj v uršulinski cerkvi, kjer je bila cerkevna slavnost ob ustanovitvi društva.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima v nedeljo, dne 18. maja ob 9 dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« svoj občni zbor z v »Mojem domu« objavljenim dnevnim redom. Ker se bo na tem občnem zboru, razen običajnih poročil o društvenem delovanju, razpravljalo še o raznih važnih stanovskih zadevah, je nujno želeli, da pridejo na zbor prav vsi hišni posestniki ljubljanski in okoliški, najsi bodo že člani našega društva ali ne. Občnega zbora se udeležijo zastopniki iz Belgrada, Zagreba in ostale Hrvatske, kakor tudi iz vseh mest Slovenije, radi česar je moralna dolžnost vseh posestnikov, da pridejo na naš shod, da skupno pozdravimo naše bratske sobojevnike za naše pravice ter s tem pokažemo solidarnost vseh posestnikov v naši državi. K prav mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

OZ javnih nameščencev in vpokojencev ima nujno sejo širšega odbora v torek, dne 18. maja ob 20 uri Mrakuc. Dnevni red: Končna redakcija novih Zveznih pravil, stališče OZ napram novi uredbi o draginskih dokladah. Točno in vsi! Predsedstvo.

Koncert. Danes v soboto se vrši v kavarni »Evropa« zaključni koncert dravske godbe. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Cerkveni vestnik.

c Praznik Varstva sv. Jožefa se obhaja v cerkvi sv. Jožefa to nedeljo, 11. t. m. s posebno slovesnostjo. — Ob šestih zjutraj je skupno sv. obhajilo častilcev sv. Jožefa. — Ob osmih zjutraj pontifikalna sv. maša. — Popoldne je ob štirih kratek govor, nato ob ugodnem vremenu procesija in posvetitev varstvu sv. Jožefa.

c Na Rožniku bo imela frančiškanska prosveta jutri, dne 11. maja ob 8 zjutraj peto sv. mašo s kratko pridigo. Pri sv. maši poje društveni pevski zbor pod vodstvom g. Marklja. Vsi člani in prijatelji društva se prijazno vabijo. — Ob 10 dopoldne bo imelo sv. mašo s pridigo Društvo trgovskih uslužbencev. — Ker so zvonovi za cerkev na Rožniku viliti, se bodo jutri blagoslovili. Spored bo sledeči: Ob 10 dopoldne se bodo z državnega kolodvora v Spodnji Šiški slovesno prepeljali na Rožnik. Na rožnodolinski meji jih bo pozdravil pevski zbor Olepševalnega društva Rožne doline z vsemi člani društva. Popoldne ob pol treh bo blagoslov zvonov, nato pridiga, pete litanije, cerkevno darovanje.

Učiteljski vestnik.

Dvakrat da, kdor hitro da. Včeraj je pod tem naslovom izšla notica v zadevi izplačila poviškov po novem zakonu. Da se ne bo delala krivica računovodstvu, oziroma učiteljstvu, ki pomaga pri prevedbi, po-

I TOMBOLA!

nizjih poštah uslužbencev se vrši v nedeljo 11. maja ob vsakem vremenu, zato vsi na Kongresni trg. Pričetek točno ob 3 popoldan. Odbor.

jasnujemo sledeče: Odloki o prevedbi so bili računovodstvu dostavljeni koncem aprila. Vseh odlokov je veliko nad 3000. Kdor pozna novi zakon in uredbo o drag. dokladah ter novo odmero davkov, ta mora priznati, da vzame preračunavanje za vsako posamezno učno osebo mnogo časa in ni mogoče tako ogromnega dela izvršiti čez noč. Kdor se pa natančneje zanima za to

delo, mu je pa vsak čas dopuščen vpogled vanj, da se sam osebno prepriča. Kritizirati delo, katerega kdo ne pozna, je lahko. Končno omenimo še to, da naj vsak, komur se udi, da gre delo prepočasno izpod rok, sam pride v računovodstvo in niaj pomaga. Glede zapadlosti kreditov, pa naj bo pisec le pomirljen, on bo gotovo vse dobil, kar mu po zakonu pritiče.

Prosveta.

G. K. CHESTERTON O »SUNDLITERATURU«.

V »Prager Tagblattu« priobčuje G. K. Chesterton duhovito razpravo o takolimenovani »sundliteraturi«. Izplača se čitati, kako je pisatelj sulico obrnil proti dvoličnosti in filozofski nedoslednosti moderne literature in civilizirane družbe. Chesterton piše: »Trivialna romantična literatura ni izključno plebejska: enostavno človeška je. Celo šaro te vrste knjig smo obtoževali kot bolešno gorostasnost, dočim ni nič drugega nego nemumna, zdrava človečnost. — Na teh popularnih spisih ni nič bistveno zlega. Izraz so sangviničnih in heroičnih splošnoveljavnih rečenic, na katerih temelji civilizacija; kajti ali je civilizacija zgrajena na takih splošnoveljavnih rečenicah ali pa sploh nima temelja. — Ako bi hoteli založniki in pisatelji šundromanov naenkrat postaviti izobraženstvo pod kuratelo, konfiscirati naše romane in nas opominiti, da naj živimo poštenje, bi jih gotovo pomerili od nog do glave. In vendar bi imeli do tega veliko večjo pravico nego mi; kajti pri vsej nemumnosti so oni normalni, mi pa nenormalni; in moderna literatura izobražencev, ne izobražencev je, ki je očitno in agresivno zločinska. Knjige, ki zagovarjajo pesimizem in nenravnost in nad katerimi bi se velikosrčen trgovski vajenec zgrozil, najdeš na mizi po vseh sprejemnicah. Ako bi si najzaketnejši bukvar dovolil, da bi imel v svoji izloži knjige, ki izrečno zagovarjajo samomor in dvoženstvo, bi mu policija nemudoma zaplenila celo zalogo. Kajti take reči se dopuščajo le kot luksuzni predmet. Z licemerstvom in abotnostjo, ki nima primere, očitamo poučnim dečakom njihovo nemoralo, dočim se sami propiramo o vprašanju, ako morala sploh je. Dočim preklinjamo šundliteraturo, ker hujska ljudstvo, da posedujejo oropa njih imetja, proglašamo sami vsako posest za rop. Tem knjigam očitamo nenravnost, dočim se sami seznanjamo z modroslovnimi sistemi, ki vse pregrehe naravnost proslavljajo; podtikamo ljudski literaturi množične samomore mladih, dočim sami mirno razpravljamo o vprašanju, ako je življenje sploh vredno, da ga ohranjamo. Da, mi smo morebitna izjema; mi zaslužimo, da nas nazovemo razred zločincev. To bodi naša velika tolažba. Velika masa človeštva je, ki obenem z množico svojih nepotrebnih knjig in besed ni nikoli dvomila in nikoli dvomila ne bo, da je pogum nekaj krasnega, zvestoba nekaj plemenitega, da je treba ženskam v revii pomagati in premaganemu sovražniku priznati. Toda med izobraženimi ljudmi je mnogo takih, ki o teh vsakdanjih načelih dvomijo. — Norma črpa iz svojih običajnih prekipevalih takoimenovanih šundromanov boljše in zdravejšo moralo, nego jo je najti v blesteh etičnih paradoksih, ki jih odlična družba menja kakor svojo modo. Načelo, da treba »pretkanega lopova« enostavno ustreliti, priča morda o zelo primitivni moralni, a je gotovo več vredno nego marsikatero v

modernih sistemih, od knjig gospoda d'Annunzia doli. Dokler bo ostal grobi in plitki sloj nedotaknjen po klavirni kulturi, ne bo nikoli nemoralen. Njegovo mesto je vedno na strani življenja. Bedniki, sužnji, tisti, ki jih življenje dejansko upogiba, so bili mnogokrat brez glave, divji in kruti, nikoli pa brezupni. To je bila vedno predprava izobražencev. Popularna literatura s svojim »gromom in krvjo« bo vedno enostavna kakor grom pod nebom in kri v človeku. — Ni vse čisto tako, kakor tu pravi Chesterton, vendar je v njegovih besedah veliko resnice.

pr F. S. Finžgar: Zbrani spisi. IV. zvezek. Založila Nova založba v Ljubljani. Za Velikonoč je izdal g. Finžgar nov zvezek svojih spisov. Večji del tega zvezka zavzema Dekla Ančka, ki je po sodbi strokovnjakov najbolj dovršeno Finžgarjevo delo. S preprosto a močno besedo zapleta pisatelj usodo dveh poštenjakov, hlapca Janeza in dekle Ančke, ki sta se spoznala in našla po pameti in srcu, pa so jima okoliščine vrgle na pot polno gorja. Neizprosna, ki je več kot zdrav kmečki razum, zakon poštenja ju loči in bridkost življenja ukrene — da še morata čakati drug na drugega. Pismo Janezovo in Ančkino sta dva skrbno obrušena bisera v naši literaturi. O delu nadrobno govoriti je odveč; po prvih straneh že raste in obvlada z iskrenostjo in globino do konca. Dekli Ančki je pridana še zgodba Srečala sta se, ki kaže Finžgarja med potjo do svoje mojstrske besede. Nekak prehod, oddih. Celoten zvezek je dragoceno lepo delo po vsebini in obliki — njegova vrednost pa je zlasti v tem, da imamo v današnji poplavi prevodnega slostva zopet krepko domačo knjigo.

pr Deveto in deseto poglavje kazenskega zakonika za Srbijo. Zakon o posesti in nočanju orožja. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Din 12.— s poštnino vred 12.50 dinarjev. V zbirki zakonov je izšel kot IV. snopič Zakon o posesti in nošenju orožja ter Deveto in deseto poglavje kriminalnega zakonika za Srbijo, ki sta razširjena na celo državo. Zakonu je pridejana tudi primerjalna razpredelnica tozadevnih odredb srbskega, avstrijskega in nemškega kazenskega zakona, ki jo je sestavil dr. Janko Polec. — Zakona se naročata pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 10. maja: »Izgubljene duše«. (Premijera.)

— Izven.

Nedelja, 11. maja: »Izgubljene duše«. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 10. maja: »Madame Butterfly«. Gostuje gospod Roman Lubinecki. Red B.

Nedelja, 11. maja: »Gorenjski slavček«. Ljudska predstava. Izven.

Gospodarstvo.

O premogu.

Na angleškem premogovnem trgu so se začele cene majati. Ker nevarnosti štrajka ni in ker so se domači konsumenti s premogom že vsi preskrbeli, je domača prodaja zastala in bodo morali začeti v večji meri eksportirati. V prvih treh letošnjih mesecih so eksportirali 9.4 milijonov ton premoga, v istih treh letanskih mesecih pa 12.7. Diferenca gre na rovaš Nemčije, Francije, Skandinavije in Italije.

Nemčija vsled vedno večje produkcije v Poruhju angleškega premoga ne potrebuje več toliko. Doma ruhrskega premoga dosti prodajo, izvažati ga pa še ne morejo, ker dela francoski premog prehudo konkurenco. Ravnotako tudi saarski premog. Med delavstvom in premogarji so pa v Poruhju večni spori, bodisi glede mezd kakor glede delovnega časa. Za saarski premog je francosko rudarsko ravnateljstvo napram aprilu znižalo cene za 3 do 4 odstotke.

V Franciji je produkcija zelo ugodna, tako na severu kakor v Lotaringiji. Vendar pa visoki kurz franka dovoli tudi import angleškega premoga; dosedaj se ta premog pač še ni dosti pojavil, ker je bilo povpraševanje doma zadovoljivo. V bodoče se pa bo in bodo Francozi ali manj prodali ali pa bodo morali iti s ceno dol. Sicer proti boljšemu angleškemu premogu ne bodo uspeli. Lani so nakopali na Francoskem 38.6 milijonov ton premoga, letos ga pa upajo spraviti na 45 milijonov ton.

V Belgiji je kupčija mirna. Trgovci in konsumenti pričakujejo angleški premog in nočejo kupiti.

Na Češkoslovaškem so morali v rjavih premogovnikih večkrat s delom prenehati, je premalo naročil. Črni premog in koks se pa še zmeraj dobro prodajata. Spričo padanja cen na svetovnem trgu bi človek opravičeno mislil, da bodo šle po vzročni zvezi tudi pri nas cene nazaj. Pa bi bil velik optimist, kdor bi kaj takega zares pričakoval.

g Vinske cene na Štajerskem. Letnik 1922 se prodaja po 16—20 K, letnik 1923 po 18—24 K; sortirane vrste z 11—12 odstotki alkohola 26—32 K, boljše vrste, kot rizling, muškati in silvanec tudi po 40—48 kron.

g Žitni trg. Na novosadski produkti borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 317.50—325 Din, ječmen 325—330 Din, oves 255—260 Din, koruza 227.50—232.50 Din, fižol beli 700—710 Din, pšenična moka št. 0 510 Din, št. 2 450—455 Din, št. 5 380—390 Din, št. 6 320—330 Din, št. 7 280—290 Din, otrobi 210—215 Din.

g Promet na Sušaku. V sušaško pristanišče je dospelo tekom meseca aprila 22 parnikov in 60 jadrnic skupno s tonažo 14.281 ton. Na rednih parobrodih je bilo pripelanih 251 ton raznega blaga, 1880 ton cementa 1850 ton premoga, 2710 hl vina, 100 hl olja itd. Izvozilo se je v inozemstvo 5270 kubičnih metrov raznega lesa in 541 ton desak. v tuzemstvo pa se je odpeljalo 1481 ton pšenice, koruze, krompirja in raznega drugega blaga.

Potniški promet v luki baroš je znašal 6632 oseb.

g Naš dinar v marcu. Povprečni kurz dinarja v marcu mesecu letos je bil na newjorški borzi (za 100 Din) 1.24 dolarjev, na curiški borzi (za 100 Din) 7.16 švicarskih frankov, na dunajski borzi (za 100 Din) 86.900 avstrijskih kron, na berlinski borzi (za 100 Din) 5.53 zlatih mark, na londonski borzi (za funt sterling) 347.9 dinarjev. Iz teh podatkov je razvidno, da je povprečni kurz dinarja v mesecu marcu bil isti, kot meseca februarja. V prihodnjih dneh bomo objavili natančno tabelo o gibanju dinarskega kurza tekom prvega četrtletja tekočega leta.

g Razmah slovenskega bankarstva. Ministrstvo za trgovino in industrijo je dovolilo Zadrugi gospodarski banki in Ljubljani otrozitev podružnice v Novem Sadu, ki je pred par dnevi začela posloovati.

g Jugoslovanski izvoz v mesecu marcu. Marca meseca se je izvozilo iz Jugoslavije blaga za 266.718 ton v skupni vrednosti 746.315.840 Din, nasproti 183.707 tonam v znesku 632.695.623 Din v marcu 1922. Glavni izvozni artikel je bil gradbeni les in sicer v Italijo 94.9 milijonov, v Francijo 9.9 milijonov in v Ogrsko 8.2 milijonov.

g Sladkorna industrija v Španiji. V Španiji je sedaj 43 sladkornih tovarn, ki so v tekoči kampanji (1923—1924) producirale 153 tisoč ton sladkorja.

g Zlata pariteta v srednjeevropskih državah. Zlata pariteta znaša sedaj v Jugoslaviji: 1 zlat dinar je 15.82 papirnatih dinarjev, v Nemčiji zlata marka je bilijon papirnatih mark v Avstriji zlata krona 14.400 papirnatih kron, v Češkoslovaški zlata krona je 7 češkoslova-

ških kron, v Poljski 1 zlat 1 milijon 800.000 papirnatih mark, v Ogrski zlata krona 16.700 papirnatih kron, v Romuniji zlat lej 37.37 papirnatih lejev, v Italiji zlata lira 4.36 papirnatih lir.

g Zadrugištvo v Nemčiji. Dne 31. marca letos je obstajalo v celi Nemčiji 51.306 zadrug (in to brez zadrugi central, zvez itd.). Koncem februarja jih je bilo samo 51.437.

g Ogromni mezdni boj v nemški rudniški industriji. Kriza v rudništvu, povzročena po mezdnem boju, je splošno izbruhnila. V rensko-vestfalskem industrijskem okrožju počivajo skoro vsi rudniki, istotako v Zgornji Sleziji in na Saksoskem. Deloma so začele štrajk komunistične delavske organizacije, deloma so lastniki rudarje izprli in sicer 85 odstotkov vseh rudarjev. Ofenzivo so pa začeli lastniki, ki hočejo na vsak način odpraviti osemurni delavnik, oziroma sedemurni delavnik za one rudarje, ki delajo najgloble pod zemljo. Rudarji se odpravi delavnika niso upirali, pač pa zahtevali nadplacno nad osem ur, dočim lastniki zahtevajo podaljšanje delovnika brez plače. Boj bo jako hud, ker je načelne važnosti za celokupno nemško industrijo.

BORZA.

Zagreb, dne 9. maja 1924. (Sklep.) Devize: Pešta 0.0875—0.1075, Italija 3.5825—3.6125, London 351.00—354.90, Newyork 80—81, Pariz 4.8750 do 4.9250, Praga 2.3550—2.3850, Dunaj 0.1126—0.1146, Curih 14.30—14.40. Valute: dolar 79.1250—80.1250.

Curih, 9. maja 1924. (Sklep.) Devize: Berlin 1.80, Italija 25.10, London 24.60, Newyork 563, Pariz 33.60, Praga 16.50, Dunaj 0.007975, Bukarešt 2.80, Beograd 7.

Iz širnega sveta.

Angleška državna razstava v Wembleyu.

(Od našega poročevalca.)

London, 30. aprila.

Kaj takega, kakor je britanska državna razstava v Wembleyu, to je severozapadno od Londona, svet še ni videl, menda odkar obstoji. Razstava nudi pregled po kulturnih in gospodarskih silah celokupnega britanskega »empira« z vsemi svojimi dominijoni, mandatarskimi deželami, kolonijami, zavezniškimi državami etc. Razstava pokriva površino 80 hektarjev. Delo je stalo 20 milijonov funtov šterlingov. Skoro vse stavbe, ki jih je gradilo več deset tisoč delavcev, so iz betona. Razstave se udeležuje okoli 80 dežela, od južnega tečaja do ekvatorja, od Kanade do Indije. Vodilna misel te razstave je bila, na primeroma malem prostoru upodobiti ogromno državo s svojimi 460 milijoni prebivalcev.

Kakor navadno pri takih priložnostih, razstavišča ob otvoritvi, ki je prisostvovalo 150.000 ljudi, še niso bila dograjena. Izdelana so pota, zunanje stavbe, vrtovi, jezera in stadioni, notranjostina se mora deloma še dovršiti. Razstavo v celoti obhoditi je nemogoče, kajti pota se vlečejo po razstavi celih 30 kilometrov. Za to vozi po njej »brezkončna« železnica, ki še ni popolnoma dogotovljena in bo prevažala 20.000 oseb na uro; zaenkrat so na razpolago avtomobil in omnibusi. Na razstavi so 3 sanitetne postaje, ki vsaka predstavlja pravo bolnišnico. Na več krajih so zavetišča za otroke, ki bi se izgubili. Razume se, da so na licu mesta velike požarne straže z elektriškimi naznanjevalci, motornimi salkami, ki so lahko v 5 minutah na licu mesta, ter 3000 avtomatiškimi gasilskimi aparati za prvo silo.

Za telesni blagor obiskovalcev služi 5 velikih restoranol in 20 kavarn družbe Lyon, ki morejo istočasno preskrbeti z jedjo 25.000 ljudi, barov, čajnic, plesišč, slaščičarn in mlekarn pa sploh ni mogoče naštet. Časopisje ima na razpolago posebne, sijajno opremljene informacijske pisarne. Banke, poštne in telefonske ter radijske postaje skrbje za denarni in drugi promet.

Skupne slike razstave spričo njene ogromnosti ni še mogoče podati. Naj omenimo le, da je pogled na posamezne stavbe kolonij in dominijonov, ki so izvršene v slogu dotične dežele, z vsemi parki, jezeri in drugimi priklklitami, naravnost bajnesloven. Tu te pred močnatostjo in bogastvom britanskega »empira« naravnost prevzame občudovanje. Če si ogledaš te stavbe, si takorekoč prihranil svetovno potovanje. Domačini iz kolonij v razstavi sami izdelujejo svoje domače proizvode; tu vidiš miniaturne forme, sadne plantaže, domače delavnice itd. V kanadskem oddelku obratujejo elevatorji, ki ponazorijo transport žita do Anglije. Diven je miniaturni posnetek najlepših pokrajin Kanade. Indska razstava pa je višek razkošja in nazorne poučnosti obenem. Kajti tu dobiš na modelih, podobah in razstavnih predmetih v par urah več vpogleda v to deželo, kakor če bi se desetletja učil o njej iz knjig. Razstava indskih umetnostnih predmetov, brons, podob, arhitektonskih predmetov itd. je največja, kar jih je svet sploh videl. Tudi Palestina ima krasen paviljon.

Nadalje vidiš cel rudnik s svojimi stroji, farmo za vzgojo nojev, južno-afriško železniško postajo z originalnimi luksurnimi vozovi

itd. Industrijska palača ima 7 glavnih vhodov in 5 in pol večja nego znani ogromni trg Trafalgar Square v Londonu. Njenih dimenzij si je sploh nemogoče predočiti. Kemični oddelek je 15.000 kvadratnih metrov razsežen, tekstilni oddelek pa 8000. So pa še oddelki za bombazno industrijo, zlato in srebro, dragocene kamne, plin, cement, zdravstvo, godbene instrumente, papir, steklo in porcelan, fotografijo, obrt, ladjedelstvo z množico modelov ladij in pristanišč, tobak in poljedelstvo, ki je posebno bogat in tako podoben kakor vse kmetijske visoke šole celega sveta skupaj. Umetnost in umetnostna obrt ima posebno palačo, kjer se poželjive oči obračajo predvsem na razstavo dragocenih kamnov kraljice in angleškega plemstva.

Angleška vlada v posebnem poslopju predočuje način, kako se vlada imperij. Semkaj se lahko hodi učiti upravni uradnik ali politik. Angleška admiraliteta je razstavila vse ladijske modele od početka do bitke pri Trafalgaru, vojno ministrstvo pa modele bitke od Hastingsa do svetovne vojne. Koliko bi se mogel tu naučiti n. pr. generalštabski častnik! Prihranil bi si študij celih skladovnic knjig in učbenikov. Sploh je vsako ministrstvo razstavilo svoj resor.

Tehnik pa bo brez dvoma rekel, da je največkratnejša in najpoučnejša orjaška lopa za stroje. To je največja stavba na svetu sploh, 6 in pol večja nego Trafalgar Square. Angleška firma Vickers je razstavila cele bojne ladje in trgovske ladje v naradni velikosti, topove, granate, oklope etc. etc. Tam vidiš največji angleški top z elektriško zaklopko. Najbolj pa bo vsakega zanimala razstava za radiotelegrafijo in radiotelefonijo, elektriška razstava in oddelek motorjev.

Sveda ne manjka veselicega parka, ki je celo mesto zase. Delo na njem je stalo 1 milijon funt šterlingov. Tukaj vidiš posetnike med drugim tudi verni posnetek Tutankamnovnega grobišča. Lep in poučen je akvarij. Imamo tudi »tempelj lepote«, ki je poln obiskovalcev in druge »temple«, v katerih se bodo zapravljali milijoni in milijoni.

— Nov način nabiranja milodarov. Pred nekaj dnevi je dobilo na tisoče Newyorčanov pisma. V vsakem pismu je bil dolar, zraven pa tole napisano: »Obdržite dolar zase, če ga res bolj potrebujete, kakor pa revni otroci, za katere bomo sežidali zavetišče. Če pa denarja ne potrebujete, pa priložite še en dolar in ga pošljite na odbor za zgradbo zavetišča.« Poročajo, da je imela ta reklama zelo velik uspeh. Le malo je bilo takih, ki bi bili obdržali, večina je priložila še en dolar in ga je poslala odboru. Za imena so zvedeli iz telefonske knjige. Kaj, ko bi pri nas kaj takega poskusili!

— Bogata socialistična žetev na Dunaju. Socialistični gospodarji dunajske mestne občine uporabljajo vsa sredstva v to, da prešinejo mase s svojimi materialističnimi načeli in jih odtrgajo od katoliške cerkve. In priznati treba, da jim je žetev bogata. Leta 1913 je menjalo na Dunaju svoje veroizpovedanje 2424 oseb, med temi 1894 katoličanov. Po prevratu ko so na Dunaju zavladali socialisti, so te številke rapidno rasle in leta 1923 je menjalo svojo vero že 25.729 oseb, od tega 22.888 katoličanov; večina se je proglasila za »konfessio onsose«. Iz židovstva in raznih nekatoliških krščanskih veroizpovedanj je istopilo le približno 3000 oseb; od teh je vstopilo v katoliško cerkev le 657.

Zanimivosti.

MAJNIKOVE KRALJICE.

V zelenih dolinah južne Anglije pojejo še danes tole pesem: Jutri bo majnikova kraljica, ozaljšana s šmarnicami. Junakinja dneva gre na večer majnikovega praznika v gozd in nabere tam cvetlice za venec. A kakor narcisa v grški pravljici se zagleda v svojo podobo v ribnjaku, vile jo potegnejo na dno in zastonj jo drugi dan čaka vsa vas. Počiva na dnu globokega jezera, samo pesem njena je ostala in njen odmev gre turobno po bukovih gozdih.

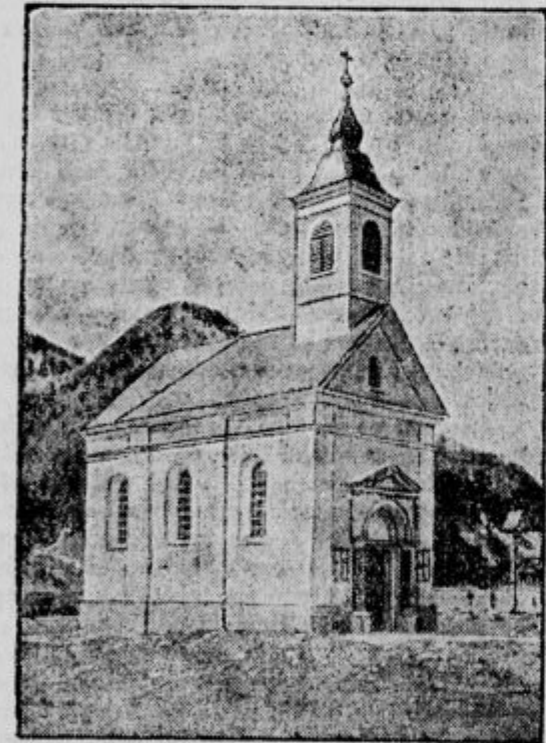
In pravljice kakor na Angleškem so doma po vsej srednji Evropi. V prejšnjih časih so praznovali v vsej Srednji Evropi v prvih dneh meseca majnikove praznike, in središče jim je bil zmeraj majnikova kraljica, posestvenost jasnega in cvetočega časa, nastopivšega po otožni zimi. Deklica, ki so jo izbrali za majnikovo kraljico, je morala biti lepa, a tudi npravenstvo visoka in skromna. Z vozom, ozaljšanim s trakovi in listjem jo privedo iskat, pod majnikovim drevesom ji napravijo prestol, kraljica pa je venec iz najlepših cvetic majnika. Ona vodi vso zabavo, določa pesmi, kako se bodo po vrsti pele, igre, kako bodo po vrsti prišle na vrsto itd. Na koncu praznovanja odloži žezlo vlade in vaška mladina ji pokloni dar.

Že stari francoski trubadurji pojejo o takih kraljicah, samo da so vladale tam v aprilu, ne v maju, ker pomlad tam hitreje pride kakor sicer v Srednji Evropi. Take deklce so se kaj lahko poročile, saj je bila po njih javni izvolitvi lepota in npravenstvo njihova javno priznana.

Danes teh lepih slavnosti ni več, samo beremo še o njih; kvečjemu, da jih semintja še umetno poživimo. Lahko je pa v tem blagoslovljenem mesecu vsaka gospodinja v svojem domu majnikova kraljica, ozaljša si s cveticami, oklene se z ljubeznijo svoje družine še bolj kakor sicer. Ena kraljica je pa še ostala in to najvišja in najpopolnejša, ki kraljuje ves majnik; ves ji je posvečen, praktični mrzaz modernega časa je šel mimo nje; to je ena najbolj nežnih in poezije najbolj polnih misli katoliškega verskega življenja.

JAJCE, KI STANE 2000 DOLARJEV.

Neka ameriška ekspedicija je našla — kakor znano — v Mongoliji ostanke živali, dinosavri imenovanih. Starost ostankov cenijo na približno deset milijonov let. Dobili so tudi 25 jajc in hoče sedaj ameriški narodopisni muzej nekaj teh jajc prodati. Oglašilo se je več bogatašev iz Avstralije in Anglije, ki hočejo jajca kupiti in jih podariti znanstvenim zavodom. Ameriški muzej je izračunal, da znašajo stroški ekspedicije 50.000 dolarjev in da jih morajo pokriti s prodajo jajc. Če bi prodali vsa, bi stalo vsako 2000 dolarjev; sicer bodo pa še dražja.

Kapelica na selškem pokopališču. (2)

DNEVNI DOHODKI AVTOMOBILNEGA KRALJA FORDA.

Tovarnar avtomobilov Ford ima po poročilih ameriških listov 840 milijonov dolarjev premoženja. Leta 1923 je plačal od skupnih dohodkov 34 milijonov dolarjev davkov in mu je še zmeraj ostalo 119 milijonov; na dan zasluži sedaj okoli 400.000 dolarjev.

MATI ANGLEŠKE ZBORNICE.

Angležinje so poslale v parlament osem poslank, pripadajočih vsem trem angleškim političnim strankam. Prepričanje jih pa ne ovira v složenem skupnem delovanju povsod tam, kjer gre v prvi vrsti za posebno ženska vprašanja, na primer za stanovanjsko vprašanje in pa za skrbstvo dojenčkov. Ženski volilni odbor jim je po izvolitvi priredil pojedino. Najprej je govorila gospa Astor, ki je bila že prej v parlamentu, in sicer edina ženska. Zato jo imenujejo »mater angleške zbornice«; pa je še prav mlada. Svetlovala je tovarišicam, naj bodo zmeraj dobre volje, da je to najboljša pot do uspeha. Nekoč je rekla staremu poslancu O'Connerju: »Vi ste oče

zbornice, jaz sem mati zbornice; gledati morava, da skupaj vodiva najino družino — parlament namreč. Poslanke so imele že veliko uspehov in upajo pri prihodnjih volitvah tudi na večje število poslanskih mest.

KRALJ BERAČEV.

Lord Knutsford je nabral v par tednih 160.000 funtov za londonsko bolnišnico. Imenujejo ga »kralja beračev«. Nobenega dobrotelnega odbora si ne morejo misliti brez njega. Ko je nabiral darove za bolnišnico, je bral v listu Times, da išče njegov znanec Kennedy-Jones za revnega rokodelca delo, vsaj za 14 dni. Lord je rokodelca najel in ga je poslal vsak dan h Kennedyju z vprašanjem, kje je njegov poseben prispevek za bolnišnico. Kennedy mu je poslal veliko vso to z naročilom, naj preskrbi rokodelcu sedaj kakšen drug opravilo.

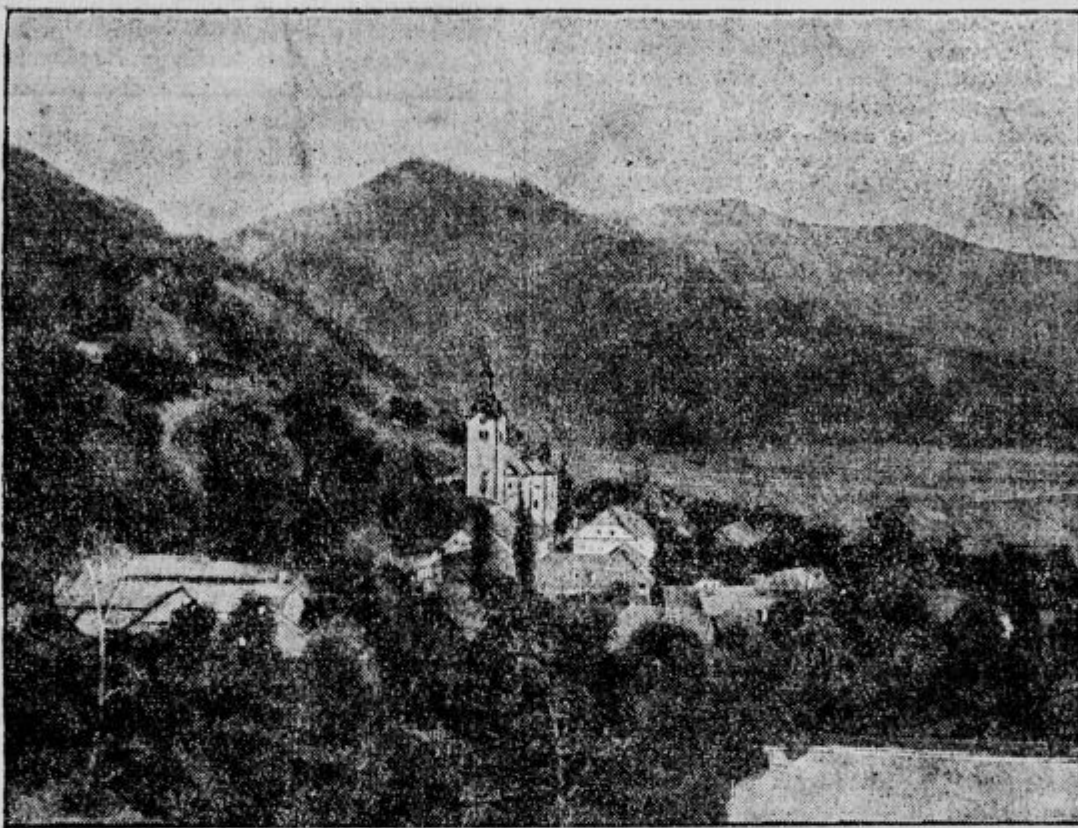
NEWYORSKO ČASOPISJE.

V Newyorku izhaja še enkrat toliko tujih časopisov kakor angleških. Na dan izide samo tujih časopisov skoraj en milijon izvodov. Prvi so židovski, pet jih je, izvodov pa natisnejo 390.000. Prideta dva italijanska časopisa s 175.000 števkami, trije nemški s 110.000. Dva ruska časopisa postrežeta lahko 72.000 bravcem, dva grška pa 55.000. V slo-

venskem, srbohrvatskem in slovaškem jeziku izhaja pet dnevnikov v 55.000 števkah. Dva ogrska imata 47.000 izvodov, trije poljski 26.000, en francoski 17.000, češki 12.000, španski 7000. Celo Arabci imajo svoje liste, tri dnevne v 9000 števkah.

OD SPREVEDNIKA DO MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Volitve v Južni Avstraliji so se končale z zmago delavske stranke in bodo dobili tam delavsko ministrstvo, kakor ga imajo že na Angleškem. Naslednik sedanjega ministrskega predsednika Henryja Barwella bo John Gunn, voditelj jugoavstralske delavske stranke. Oče njegov je bil doma na Orkneyskem otočju severno od Anglije; izselil se je v avstralsko državo Victoria, iskal srečo na tamošnjih zlatih poljanah. Tu se mu je rodil leta 1885. sin John. Oče je kmalu umrl, zapustil je vdovo in devet otrok. John je moral takoj delati in je začel kot vajenec v trgovini vaškega trgovca. Nato je postal nakladalec v trgovini čaja. Leta 1908. je prišel v Adelaide, glavno mesto Južne Avstralije, in je postal tam sprevodnik cestne železnice. Kmalu je postal politični voditelj svojih tamošnjih tovarišev in je organiziral veliki štrajk cestnih sprevodnikov leta 1910. Šel je od stopnje do stopnje in ga je poklicalo sedaj zaupanje tovarišev na najodličnejše mesto v državi. Položaj delavske stranke v Južni Avstraliji je že zelo dober, ker ima v zbornici absolutno večino.

Selce pri Škofjiloki. (1)

Spominski dan padlih v Selcih nad Škofjo Loko.

V gorski župniji Selce, ki jih dosežeš po lepi ravni cesti iz Škofje Loke ali po gorskih potih iz Otoč ali Podnarta v dobrih dveh urah, bodo odkrili spominski plošči svojim padlim domačinom. Iz rodne doline, ki je Slovincem izredila dr. Kreka in prof. dr. Kosa, je vojska ugrabila in umorila 117 mož in fantov, 25 pa jih še vedno pogrešajo!

Niso bili zastonj pisani v »Slovenec« zadnjih let pozivi, naj ljudstvo počasti spomin naših, ki so za nas trpeli in padli, naj si ukleše v kamen ali vlije v železo kos težke zgodovine. Občina Selce je sprejela v svoj proračun izdatke za plošči in vzidavo, sorodniki so prispevali za imena (od črke po 2 Din), duhovnika sta prevzela zbiranje podatkov in denarja ter izvršitev načrtov, vse organizacije pa pri tem pomagajo in bodo sodelovale pri odkritju spomenika. Vsi sodelujejo in vsi so zadovoljni z uspehom. Tudi stroški so prilično majhni (obe plošči, po 122 x 63 cm, staneta 1500 Din, črke po 2 Din, vse skupaj 4500 dinarjev, lepo delo g. Tomana, ljublj. kamnoseka) in dajejo lahko pogum vsem drugim faram in občinam, kjer še niso ničesar storili v spomin padlih. (Sosednji kraji: Dražgoše, St. Lenart, Zalilog in Bukovčica so se ob tem zgledu že odločili za sličan spomenik).

Da bi dostojno proslavili spomin padlih rojakov in pomagali zdravit iz petletne brezbriznosti na izpolnitev te dolžnosti tudi druge kraje, so določili Selčani, da se bo vršila v nedeljo 18. maja takole slovesnost: pred 10. uro zbirališče pred pokopališčem v Selcih; ob 10. uri zaigra domača godba in zapoje pevski zbor »Vigred se povrne«; govor v spomin padlim (J. Hafner); »Usliši nas, Gospode«; odkritje plošč (črn marmor belg.); sv. maša na prostem (domači župnik ob številni asistenci).

Za kosilo bodo skrbele tri gostilne (večje družbe naj se par dni prej pri-glasel). Ob 2. uri bodo šmarnice, potem igra Dom (Jalen).

Iz Selce so lepe ture: čez Sv. Mohor, Sv. Jošt v Kranj 4 ure; skozi Kropo v Otočje 2,30, čez Javorje v Poljane 4 ure, skozi Železnice v Sorico 4 ure, čez Prtoč (Krekov počitniški dom 2 ure na Rakitovec 4 ure (koča bo otvorena v avgustu, a že stoji); čez Dražgoše (1 uro) v Bohinj ali na Bled (skozi gozde Jelovice) 5 ur.

Selca zelo lepo leže v gorski dolini Sore, obkroženi od gozdnatih gora in gričev s številnimi cerkvicami. 18. maj bo posebno primerna prilika, da obišče selško dolino vsak častilec dr. Kreka in zastopstva vseh fara, kjer še nimajo spomenika padlih. 1. slika kaže pogled na skupino hiš okrog farne cerkve; 2. slika pa kapelico na pokopališču, kjer leži Krekova mati. Na kapelici bosta vdelani (na vsaki strani vhoda) plošči.

Društva, izletniške družbe in zastopstva odborov za postavitve spomenika padlim — pripravite se za izlet v Selca 18. maja! Tovariši iz vojne, zlasti bivši »Janezi«, na svidenje v Selcih!

J. H.

»STENICOL«

Najboljše sredstvo proti stenicam. — Glavna zaloga: A. KANC, Ljubljana.

Turistika in sport.

C. S. »Fiume« z Reke absolvira danes nogometno tekmo proti SK Hermesu in jutri 11. t. m. proti Iliriji. Obema tekama se pripisuje velika važnost, ker je Fiume prvo italijansko moštvo, ki nastopi v Ljubljani in ker si je ravno ta klub pridobil v zadnjem času velik renome. Italijanski listi, ki poročajo o njegovem gostovanju v Ljubljani, ga nazivajo »Fiume vittoriosco«. Ker posvečajo na Reki nastopu Fiume v Ljubljani veliko pozornost, morata biti ljubljanska kluba pripravljena, da bodo igrali Rečani skoro gotovo ojačeni z nekaterimi novimi igralci iz stare kraljevine. Zanimivi so dosednji rezultati večjih tekem med italijanskimi in jugoslovanskimi klubi: Gradjanski : Torino v Zagrebu 5 : 0 in 5 : 1, v Turinu 0 : 4, Gradjanski : Milano 2 : 8, Hellas, Verona : Hajduk, Split 4 : 0; Hellas : Split 1 : 1, Primorje : Edera v Trstu 1 : 2, Primorje : Ponziana v Trstu 2 : 3, Fiume : Hašk 2 : 1. Italijanski klubi so se — kazali

doslej torej nadmočno. — Hermes nastopi danes v sestavi: Mihelčič — Gruden, Prešeren — Zemljak, Jesih, Grlic — Rozman, Pleš, Učak, Pleš II, Klančnik. Moštvo je solidno in sposobno lepe kombinacijske igre.

Fiume : Hermes — Fiume : Ilirija. — Današnja tekma Fiume : Hermes se prične ob 18. uri. Tekma Fiume : Ilirija se vrši jutri ob 15.30. Ob ugodnem vremenu se vrši razen tega jutri ob 14. uri tekma Panonija : Ilirija jun. ter po glavni tekmi LASK : Ilirija rez. — Predprodaja vstopnic v trg. J. Gorec. Znižane karte za redno članstvo, dijače in vojaške se izdajajo samo v predprodaji. Cene za nedeljsko tekmo so razvidne iz plakatov, za Hermesovo tekmo stane sedež Din 15, stojšče Din 10, dijaške vstopnice Din 5.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Selenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Izpred sodišča.

Žrtev spora. Sprli so se bivši dobri sosedi Mlakarjevi in Vestrovi v prijazni vasi na Gorenjskem. In kot je običajno pri takih ljudeh, v sporu izdajajo drug drugega, da si prej marsikaj napravili skupno skrivaj, kar je ostala, dokler so bili prijatelji, njihova prijateljska tajnost. In tudi v tem slučaju se je godilo tako. Sledila so sporu očitanja in prekanja, sledile so ovadbe, obravnave in obsojbe. Pri tem pa so prizadeli večkrat tudi popolnoma nedolžni ljudje. In podobna žrtev spora je bila tudi današnja obtoženka, komaj 16 letna sirota Tončka. Najprej je bila obsojena v družbi svojih rediteljev, pri katerih služila, radi soudeležbe pri tatvini sena. Toda maščevalnemu sosedu to še ni zadostovalo. Na podlagi izpovedbe otrok so jo ovadili, da je ukradla iz sosedove kleti lonec mošta in ga je nesla domov. Dekle je tatvino odločno zaničevalo, vendar pa je nastopilo proti njej toliko priča, da se je okrajni sodnik končno uveril o njeni krivdi in jo je obsodil radi te tatvine na 1 teden zapor. To pa dekleta ni potrla. Čutila je deklica, da je le žrtev spora in se je pritožila. Včeraj se je vršila pred deželnim vslojnim sodiščem po zaslišanju novih prič ponovna vzkljena obravnava, pri kateri je deklica, ki je prišla sama in brez zagovornika k obravnavi, izjavila čisto enostavno: Druzega ne vem, gospodje, kot to, da nisem kradla. Obdolžili so me iz sovraštva do hiše. Senat je vpošteval vse navedene razmere in je mlado obtoženko oprostil, ker se je uveril, da so bile razmere med sosedi takrat take, in da so med sabo tako prijateljsko občevali, da pisker mošta, kot domača pijača med domačimi, ne pride v poštev in se tudi pri dekletu ne more ugotoviti hudobnega namena, ki je potrebe za hudodelstvo tatvine.

Žrtev šaljiveca. Srečal je Rudolf Zupan h kranjskogorske okolice, ko je šel na lov, prijatelja Alojzija Vidmarja, ki se je peljal na polje. Z njim je šel pes posestnice Skumavčeve, ki se ni hotel vrniti, kljub temu, da ga je Vidmar podil nazaj. Pa pravi Vidmar, ki je znan šaljivec, Zupanu: Ti, ta Skumavčev pes je strašna zverina. Zre in pobira ti tudi kure in jajca. Skumavčevka mi je naročila, naj ga vzamem seboj in naj ga peljem, kamor hočem. Ustrelil ga in dobro bo. In Zupan je ustrelil psa in ga je z vozom odpeljal domov, kjer ga je odril. Kožo je dal sušiti, meso pa je porabil za lisičjo vabo. Ko pa je izvedela Skumavčeva, kaj se je zgodilo z njenim psom, je oba naznanila in je zahtevala 250 Din odškodnine. Oba, Zupan in Vidmar sta bila obsojena radi pregreška zoper varnost tuje lastnine vsak na 50 Din globe. Zupan pa se je pritožil in ugovarjal sodbi, češ da je ustrelil psa v dobri veri, da je napravil Vidmar to res po naročilu Skumavčeve. Ker se je ugotovilo, da je mož nasel na znanemu šaljivcu in ni imel nobenega hudobnega namena, je bil oproščen. Vidmar pa se brčkone smeji in si misli, da je ta »hecc« tudi 50 Din vreden.

Kar Vi potrebujete, je Elzafluid. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Polzkušna pošiljka 27 Din. Lekarnar Eug. V. Feller, Donja Stubica, Elza trg št. 134, Hrv.

Poizvedovanja.

Neka oseba je zgubila v sredo opoldne pri peku Fr. Mole, Florijanska ulica, nekaj denarja. Dobi ga nazaj istotam.

Stanovanje

z obsežnim vrtom v ljubljanski oddam V hiši okoli vod. Pripravno za vpočenje, obrtnike ali kot letovišče. Ponudbe na upravo lista pod »UGODNO«.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.
Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Barom. diferenca v C	Nebes. vetri:	Padaščina v mm
8.5. 21 h	730.6	17.2	0.6	obl. jug	
9.5. 7 h	732.4	13.6	0.6	obl.	2.2
9.5. 14 h	734.7	16.0	1.0	dež	

SLUŽBA ORGANISTA
v JURKLOSTRU je izpraznjen. — Prijave sprejema ZUPNI URAD. 2680

Sprejem VAJENCA
za MIZARSKO obrt. Hrana in stanovanje v hiši. — JOSEF GOLJAR, KLECE št. 2, p. Ježica p. Ljubljani.

SLUŽBA TAJNIKA
Odda se služba obč. tajnika v občini D. M. v Polju pri Ljubljani. Služba je nastopiti s 1. junijem t. l. Plača 3000 K mesečno. Prošnje je vlagati pri županu D. M. v Polju do 20. maja t. l.

SPREJME se bogaboječo, samostojno
ŠIVILJO
na brano in stanovanje, kjer lahko na svoje šiva doma. Poizve se pri upravi lista pod številko 2701.

POLIR
izurjen v talskih in vodnih zgradbah (Tief- u. Wasserbau), kakor tudi v železobetonskih delih — ISČE SLUŽBE. — Cenj. ponudbe na upravo pod »BETON 8«.

GOZDARJA
z nižjo gozdarsko šolo, drž. izpitom in dobro prakso, išče graščina NEGOVA, pošta Ivanjci pri Gor. Radgoni.

Mesta KUHARICE in GOSPODINJE
išče starejša oseba v kako župnišče ali na manjše poslasto na deželi. Ponudbe na upravo pod »Marjiva«.

ISČEM službe kot gospodinska KUHARICA pri boljšem gospodu ali samcu brez otrok. Ponudbe pod »Gospodinska kuharica« na upravo »Slovenca«. 2667

PRODAJALKA
išče mesta, tudi na deželi, v specerijski, mešani trgovini, prodaji moke, trafik. Nastop takoj. Ponudbe na upravo pod »Zanesljiva starejša moč« št. 2601.

KUHARICA
perfektna, snažna in vestna, res vajena dela, z dolgoletnimi spričevali, v starosti 30—40 let, se išče za večjo obitelji na deželi. — Plača po dogovoru. Ponudbe, če mogoče s sliko. — MACA JAKIČ, KRMELJ, št. Janž, Dolenjako.

VRTNARJA
vestnega in pridnega, ki je zmožen negovanja cvetličnega vrta (Ziergarten) in vrta z zelenjavo, išče moč za takoj. — Ponudbe z navedbo zahtev in družinskih razmer pod šifro »Vrtinar 2623« na upravo »Slovenca«.

Naznanilo in priporočilo
Podpisana vljudo naznanjam p. n. občinstvu in stari naročnikom mojega rajnega soproga Fr. Stareta, ki je lansko jesen v Založu smrtno ponesrečil, da bom naprej izvrševala

sobno slikarsko obrt
pod spretnim vodstvom poslovođe-strokovnjaka, ne pa več v družbi z g. Staričem. Jamčim za dobro, trajno in okusno izvršitev vseh v to stroko spadajoč. naročil.

Ljubljana, 10. maja 1924.

JOSIPINA STARE,
sobno slikarstvo
FLORIJANSKA ULICA 16.

Inserati

v »Slovencu« imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglasom

v »Slovencu«

so tako določene, da se lahko naroči oglas že za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Ta način reklame se je izkazal že vedno

najuspešnejši!

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je naša ljubljena mati, stara mati in teta, gospa

Ivana Matičič

umrla po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo. Pogreb bo v soboto popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče v Bezuljaku. Bezuljak pri Cerknici, dne 9. maja 1924.

Nežika Matičič, Ana Matičič, por. Urbas, Ivanka Matičič, por. Švigelj, Mara Matičič in Jožef Matičič, otroci.

Maks Kopitar
posesnik, gostilničar in trgovec

v petek, dne 9. t. m. dopoldne po kratki bolezni, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb predraželega pokojnika se vrši v nedeljo 11. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Kolodvorska ulica 24, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 9. maja 1924.

Franciška de Schiava, mati. — Marija Kopitar roj. Cesar, soproga. Žalujoče rodbine: Deisinger, Jankovič, Cesar, Kreger in Schuschel.

MEHANIČARSKI POMOČNIK
vojašine prost, išče službe; najraje bi šel k stoječim bencinmotorjem, ali kaj podobnega. Je pošten in tizen. — Ponudbe pod šifro: »POSTEN 2646« na upravo.

KUPIM doraščen GOZD
jelove hlode, TRAME rezan les in bukove HLODE, dila, DRVA, postavljeni na vagon. **PRODAM HIŠO** v Ljubljani. — Ponudbe na: IVO KRIVEC, LJUBLJANA 1, poštnoštevilka 2617

NA STANOVANJE
sprejem kot sestanovalko mirno in pošteno gospodično. — Poizve se: Stari trg št. 15, pritličje. 2668

LEDENICO
dobro ohranjeno, prodam. — Tomažič, Sv. Petra c. 2/III.

5000 K NAGRADE
ali nekaj posejila dam, kdor mi da stanovanje: 1 soba s kuhinjo. Ponudbe na upravo pod: »Stranka brez otrok«.

PRODAM:
MOTOR za sur. olje, 4—6 HP; elektr. DINAMO 2 KW 220 Volt s spojno desko; 1 OS 3.20 m, premer 45; dve jermenici; 2 jermena po 6 m 70 mm ter 2 stenska tečnja, eno kot drugo popolnoma novo, se kompletno ali posamezno po ugodni ceni proda. — Naslov pri upravi lista pod številko 2638.

HIŠA na najbolj promet. kraju Vrhnike, zelo pripravna za malo trgovino ali kako drugo obrt, napredaj. Cena 50.000 Din. Poizve se pri: FR. BRENČIČ, Vrhnika št. 126.

NE ZAMUDITE
PRILIKE — poskusite izvanredno dobro GRAJSKO **vinsko kapljico**

ki stane četrta litra 5.75 Din in se toči v hotelu »JUŽNI KOLODVOR« pri Mikliču v Kolodvorski ulici. 2679

OPRAVA sobna in kuhinjska, šiv. stroj in drugo napredaj. — Kosar, Metelkova ulica 2, obj. 6.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče in tast, gospod

Lovro Baš
notar

dne 8. maja 1924 ob pol 22. uri v 75. letu po kratki bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se vrši v soboto dne 10. maja ob 16. uri iz hiše žalosti, Aškerčeva ul. 4. — Maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Celje, dne 9. maja 1924.

Mela Baš, Alma Mulej, Kamila Mohorčič, hčere. — Dr. Ivan Mohorčič, vseučil. docent in sod. svetnik v pokoju, dr. Anton Mulej, odvetnik, zeta. — Vsi vnuki in vnukinje.

Brez posebnih obvestil.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena, dobra in blaga mati, odnosno stara mati in tačča

Antonija Tomšič roj. Fatur
vdova — posesnica

na Baču dne 8. maja po dolgotrajni in mučni bolezni, v starosti 60 let, večkrat previdena s tolažili sv. vere, vdano in potrpežljivo mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb blage pokojnice se vrši iz hiše žalosti na domače pokopališče v Knežak. Sv. maše zadušnice se bodo brale v Baču in v Ljubljani.

Bač - Ljubljana, dne 10. maja 1924.

IVANKA TOMŠIČ, trgovka, hči. — MIHAEL TOMŠIČ, zet. — ANTON, LEOPOLD in IVICA, vnuki — ter vsi ostali sorodniki.

TRGOVSKA BANKA D. D. - LJUBLJANA

Dunajska cesta 4 - (v lastni stavbi)

PODRUŽNICE:

KAPITAL IN REZERVE DIN 18,300.000—

EKSPOZITURE:

Maribor
Novomesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Izvršuje vse bančne posle najtočnejše in najkulantnejše.

Konjice
Meža - Dravograd

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

James Oliver Curwood: 14
Kazan, volčji pes.
(Kanadski roman.)
(Dalje.)

Človek pa ni odnehal in je še vedno govoril. Z debelo rokavico, ki mu je pokrivala roko, se je celo dotaknil njegove glave, nato jo je pa naglo zmaknil pred zopetnim hlastanjem. Trikrat zaporedoma je Kazan začutil dotik rokavice in v tem dotiku ni bilo niti grožnje niti bolečine. Nato mu je pa človek obrnil hrbet in je odšel.

Ko se je Peter oddaljil, je Kazan žalostno zabeskal in dlaka, ki se mu je bila zježila kot greben po vsej hrbtenici, se je poglobila. Poželjivo je gledal proti luči ognja. Človek mu ni bil storil nič hudega. Želel si je, da bi bil mogel teči za njim.

Volkulja Sivka, ki ni bila daleč, je prišla nazaj, ko je zapazila, da je bil Kazan znova sam in stala je pred njim s premisljenimi nogami.

Bilo je prvič, izvemši napad na sani, da je bila v tako bližnjem dotiku s človekom. Slabo je razumela, kaj se godi. Ves njen nagon ji je dejal, da je človek na tem svetu najnevarnejše bitje, ono bitje, ki se ga je treba bolj bati kot najmočnejših živali, bolj kot neviht, poplav, lakote in mraza. In vendar ni človek, ki je bil ravnokar tu, ničesar hudega storil Kazanu. Poduhala je hrbet in glavo svojega tovariša, tam kjer se ga je bila dotaknila rokavica.

Pozneje je pa še enkrat zbežala v goščavo in se skrila v temi. Kajti videla je

na robu planjave, da se spet pričinja sumljivo gibanje.

Možak se je vračal in z njim mlada girl. Ko je bila v bližini Kazana, je ta spet začel harmonični in nežni glas in občutil nekak izdih nežnosti in miline, ki je prihajal od nje. Kar se tiče moža, se je vidno obnašal oprežno, a nikakor ne grozečo.

Opozoril je mlado ženo: »Pazi se, Jeanne!«

Pokleknila je na sneg pred žival, a tako, da je ni mogla doseči z zobmi. Nato jo je začela prijazno nagovarjati: »Pridi, malček! Idimo, dragček!«

Stegnila je roko proti njemu.

Kazanove mišice so se napele. Posrečilo se mu je, da se je splazil za en ali dva prsta proti njej.

V očeh, ki so ga gledale, je zopet našel nekdanji blesk in vso blago ljubezen, polno tolažbe, ki jo je bil poznal nekdanj, ko je druga žena, z enako lepimi lasmi in ravnotako svetlimi očmi bila stopila v njegovo življenje.

»Pridi,« je mrmrala, medtem ko je skušal se splaziti naprej k njej.

Tudi ona se je približala, stegnila roko naprej in mu jo položila na glavo. Tudi Peter je bil pokleknil poleg Jeanne. Ponujal mu je nekaj in Kazan je zauhal meso. Toda predvsem ga je zanimala roka Jeanne. Pod njenim božajočim pritiskom se je tresel, kakor da bi ga zebljo. In ko se je bila Jeanne dvignila in mu dala znamenje, naj mu sledi, je združil vse svoje moči, toda ni bil v stanu ji slediti.

Tedaj šele je Jeanne opazila, v kako žalostnem stanju se nahaja ena njegovih

šap. Pozabila je na vso opreznost in se mu čisto približala.

»Hoditi ne more! Pére, poglejte!« je zaklicala z drgetajočim glasom. »Poglejte, kako strašna rana. Morali ga bomo nesti.«

»Na to sem že mislil,« je dejal Peter Radisson, »zato sem tudi prinesel to odejo.«

V tem trenutku se je pa iz teme lesa dvignil obupen krik, žalostno javkanje.

»Mon Dieu!« Jeanne je dejal Peter.

»Poslušajte to.«

Kazan je bil dvignil glavo in turobno bevskač je odgovoril žalostno odmevajočemu klicu. Bila je volkulja Sivka, ki ga je klicala.

Jeanne in njen oče sta zavila Kazana v odejo, je prišla vsak na enem koncu in odnesla ranjenca do taborišča. Bil je to čudež, da se je stvar izvršila, ne da bi se bila žival najmanj zoperstavljal in ne da bi praskala ali grizla.

Položila sta Kazana pred ogenj in čez nekaj trenutkov je možak prinesel k njemu tople vode, ki je služila za to, da izmiče rano in odstrani strjeno kri. Nato je dal na rano nekaj, kar je bilo prijetno in jo hladilo, in slednjič je povezal vse s platnenim ovojem.

Potem mu je pa mož prinesel okusno pogačo, napravljeno iz masti in moke, in mu namignil, naj ji, med tem ko mu je Jeanne, sedeča pred njim, prigovarjala, podpiše si podbradek z rokama. Nato se je počutil popolnoma okrepljenega in se nikakor ni več bal.

Tu se je začel slaboten, a prav čuden klic iz zavoja kožuhovine, ki je bil ostal na saneh, in Kazan je mahoma dvignil glavo. Jeanne je videla ta gib in začela ren-tačenje, ki mu je vstajalo iz goltanca. Tekla je k zavoju, govorila vanj laskajoče besede, ga vzela v naročje in razgalila risov kožuh, tako da je Kazan mogel videti.

Kazan ni še nikoli bil videl otroka od tako blizu. Jeanne mu je držala dete nasproti, da ga vidi dobro v obraz in si ogleda čudovito malo bitje, ki se je tu nahajalo. Rožnat, obrazek je strmel v žival, ročice so se iztegnile proti njej in dete ji je začelo blebetati. Nato se je celo telo začelo gibati in obrazek se je glasno nasmejal. Pomirjeni Kazan se je skušal priplaziti do nog matere in dečka.

»Poglejte ga, oče!« je vskliknila Jeanne. »Že je vzljubil otroka. Oj, dobra žival! Takoj ji moramo dati ime. Toda katero?«

»Jutri zjutraj imamo več časa se zabavati s tem. Pozno v noči smo že. Pojdi v šotor in spi. Jutri bo težaven dan. Nima mo več psov in sami bomo morali vleči sani.«

Ko je Jeanne hotela stopiti pod platno, se je ustavila.

»Prišel je,« tako je dejala, »z volkovi. Imenuje naj se Volk.«

Držala je malo Jeannetto v eni roki, drugo je pa stegnila proti Kazanu in mu dejala večkrat zaporedoma:

»Volk! Volk! Volk!«

Kazan ni premaknil pogleda od nje. Razumel je, da govori njemu in se ji je malo približal.

14 Francoška beseda, ki stoji tudi v izvirniku.

Ilirska posojilnica
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8/1
sprejema hranilne vloge po 8%.
Večje in stalne vloge do 12%.

Res je, da
denar, ki ga izdaste za reklamo, nikdar ni
zavržen, zato ker

ima reklama

za Vas veliko korist, če jo naročite o pravem
času in v takem časopisu, ki ga na deželi
največ bera. Vsa tozadevna zanesljiva poja-
nila Vam da uprava »Slovenca«, ki Vam s tem
prihrani mnogo truda in stroškov ter zagotovi

vselej velik uspeh!

8 NOVIH HIMEN
za procesijo sv. Reš. Telesa
zložila P. H. Sattner in E.
Hochreiter. — Jugoslovans-
ka knjigarna. 20 Din.

Hiša in gostilna.
enonadstropna hiša s staro
gostilno, pripravna tudi za
vsako drugo obrt, ob de-
cesti, v bližini železn. po-
staje v Kočevju, NAPRO-
DAJ. K hiši spada: gospo-
darska poslopja, lep sadni
vrt, ajlve, travniki in gozd.
- Pojasnila daje TISKARNA
PAVLIČEK V KOČEVJU.

NAPRODAJ
več trgovskih in stano-
vanskih HIŠ v Ptuj
ter travnikov in polj v bli-
žnji okolici. — Pojasnila da-
je in prejema oferte Mestna
hranilnica v PTUJU.

KDO? bi nam GOJIL
za prihod. leto
SEMENA BUC, KUMAR in
ČEBULČKA? Obvezujemo
se prevzeti vsako množino
pridelane semena. — Na-
daljnja pojasnila in potrebne
seme na razpolago. Semen-
ska trgov. SEVER in Komp.
Ljubljana, Wolfova ul. 12.

K. WIDMAYER
pri »Solncu«
ZA VODO. — Priporočam:
Raznovrstno perilo, svila-
ne in druge robe, šerpe.
Manufakturno blago, oblek-
ce, predpasnike. Vso opo-
ro za novorojenčke. Maje
in nogavice domač. izdelka.
Venčke in šopke za neveste
in birmanke. Kovtri. Abtahi
(peče). Na debelo popusti!

**1000 revmatičnih in
bolnih na protinu**
ki so bili po mojem popolno neškod-
ljivem naravnem zdravljenju s na-
strupano pijavo oproščeni bolečin.
me je pooblastilo, da objavim njihova
se zahvalna in prisilna pisma. »
Ne iščite
novih sredstev, marveč napravite
tudi vi popolno brezplačno poskus s
mojim zdravljenjem, ki je oskravilo
še tisoče. Pišite mi dopisnice in ta-
koj Vam pošljem mnogo poverjenih
poročil o oskravljenju popolnoma
» zastoj in brez postojne. »
Naslov: AUGUST MARZKE
Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalstr. 5 Abt. 271

Oddamo dve lepi prazni sobi
za pisarno
v sredini mesta s centralno kurjavo. Palača
Pokojninskega zavoda, Aleksandrova c. 12/II

Priporočamo trdko
Josip Petelinc
Ljubljana, blizu Prešerno-
vega spomenika za vodo.
Najcenejši nakup
nogavic, žepnih robcev,
brisačk, kloba, belega in
rujavega platna, šifona,
kravat, raznih gumbov, žlic,
vilic, sprehajalnih palic, na-
hrbntnikov, potrebščin za
šivilje, krojače, Solingen
in za obrezovanje trt.
NA VELIKO IN MALO.

Zastoj vam
blaga za obleko in perilo
nikdo ne
da
toda po izredno nizkih ce-
nah ga dobite pri trdku
»DANICA«
MAJZELJ & RAJSER
Ljubljana — Turjaški trg 1
(bivša Preskrbovalnica).
Velika zaloga sukna, hla-
čevine, žameta, kontenine,
fiskovine, elamina, blaga za
žimnice, odej, pletov, noga-
vic, kravt, naglavljen ruč,
srajc, ovrtnikov, jopic, na-
hrbntnikov, ter najrazličnej-
šega drugega blaga. Istotam
zaloga USNJA vseh vrst.
VSAK NAJ SI OGLEDA!
KROJAČI in preprodajalci
poseben popust.

MIŠI. podgane.
stencice in ščurki
morajo poginiti. ako uporab-
ljate naša preizkušena sred-
stva; proti mi im in podga-
nam Din 750, za ščurke D 10
za stencice Din 10, za molje 6
Din, proti mrčesu 2 in 750 Din
mast proti nsem 5 Din, mast
proti nsem v obliki 750 Din,
proti mravljam 750 Din. Bo-
tor za dišenje madežev 7 Din
Pošlji po povzetju.
»Aries« kem.
laboratorij, M. Janker,
Zagreb 39,
Petrinjska ulica 3/III.

Prodajam LEPO HIŠO
z vrtom in Ljubljani. Naslov
pri upravi pod šte. 2582.

Harmonike
prvovrstno blago, izde-
luje in popravlja trdku
M. MUŠIČ - Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 6.
Velika zaloga. 2490

JUGOMETALIJA
Ljubljana, Kolodvorska ul. 18
Izvršuje vsakovrstna
naročila za kleparstvo o
vodovodno inštalacijo,
kotlarstvo in ključav-
ničarstvo. Vsa naročila
se izvrše točno in solidno.
Montaža toplodarov.

Prvovrsten
laneni firnež in **laneno olje**
Izdeluje
tovarna ZABRET & Komp., Britof pri Kranju.
Najstarejša tovarna te vrste v Jugoslaviji.
Telefon interurban: KRANJ 29.

Tovarniška zaloga
USNJA
se dobi po znižanih cenah pri novo urejeni trdku
L. GERKMAN, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 71. nasproti tovarne Indus (Polak).
Prodaja se samo na debelo.
Postrežba točna. Na zahtevo se pošlje cenik.

Oblačilnica
ki je skrbela v najtežjih časih, da so dobili uradniki
dobro in poceni manufakturno blago, opozarja uradni-
štvo, da si ogleda njen zalogo v Stritarjevi ulici, na
Miklošičevi cesti in v hiši Gospodarske zveze. OBLA-
ČILNICA ima na zalogi le prvovrstno češko blago. -
Kdor kupi DOBRO blago, kupi DVAKRAT. — Prodaja
se tudi na OBROKE.
Royal Mail Line
Kr. angleška
poštno-
parobrodna
linija.
General. zastopstvo
za kraljevino SHS;
Zagreb
Trg I. Štev. 17.
Redni potniški promet:
Hamburg—Cherbourg—Southampton v
Novi Jork in Kanado
Cherbourg—Liverpool—Southampton v
Južno Ameriko
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires,
San Paolo.
Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. s 2 in 4 posteljami
Udobnost — Sigurnost — Brzina
Podzastopstva:
Beograd, Karagjergjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolo-
dvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.
Brazovski naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILPAC«.
Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.
Naslov za brojarke: Prometna banka.
Dopisovanje v vseh jezikih.

V večjem mestu Slovenije se **ODDA V NAJEM**
zelo dobro vpeijana TRGOVINA
in sicer s špecerijskim, kolonijalnim in mešanim blagom,
alkoholnimi pijacami, mlinskimi izdelki ter poljskimi,
vrtinimi in gozdnimi pridelki. Vpoštevalo se bo le solidne
in dobre trgovce. Stanovanje in skladišča v hiši. Pre-
vzeti je vso zalogo po dnevni ceni za približno 150.000
dinarjev. — Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca«
pod štifro: »TRGOVINA V NAJEM šte. 1650.

Inserirajte v »Slovenca«!

Zahtevajte cenik!
=ŽIČNIKE=
kolarnike, brezglavne, žičnike za strešno
lepenko in krovnike, krepinstiže, ščetarje
in tapetnike, štukaturne kaveljčke, pove-
znike s polokroglimi glavami, sponke za brzo-
javno žico, kotnike z zarezo, žbice za čevlje
z vdrti glavjo, londonske žbice s polokroglo
glavo, cvikovec za pete zn. »P« in raznovrst.
vlečeno in žgano žico
izdelujem in razpošiljam na veliko in malo
že od 100 kg dalje po NAJNIZJIH CENAH
Simon Pirc, Kropa (Slovenija)
Zahtevajte cenik!

Poziv
delničarjem Delniške družbe
združ. pivov. Žalec in Laško.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v
Ljubljani vabi posestnike delnic Delniške druž-
be združenih pivovaren Žalec in Laško, da
predložijo svoje delnice v zamenjavo proti del-
nicam Delniške družbe pivovarne »Union«
VII. emisije, sklenjene na občnem zboru dne
14. aprila 1924.

Za vsaki dve delnici Delniške družbe zdru-
ženih pivovaren Žalec in Laško s kuponom
pro 1923/1924 ter z nadaljnimi kuponi in s ta-
lonom izroči imenovani zavod eno delnico Del-
niške družbe pivovarne »Union« VII. emisije
s kuponom pro 1923/1924.

Zamenjava se vrši od 28. aprila do 15. ma-
ja 1924 pri likvidaturi kreditnega
zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani,
Prešernova ulica šte. 50. Na prijave, ki do-
spejo po poteku 15. maja t. l. se ne bo več
oziralo.

Za izročene delnice Delniške družbe zdru-
ženih pivovaren Žalec in Laško bo izstavil Kre-
ditni zavod za trgovino in industrijo začasno
potrdilo, proti kateremu se bo svoječasno —
kakor hitro bodo dotiskane nove delnice Del-
niške družbe pivovarne »Union« — izročilo
delnice v efektivnih komadih.

Ljubljana, dne 22. aprila 1924.

Kreditni zavod za trgovino
in industrijo.

Prva slov. zidarska zadruga
v Ljubljani. registrirana zadruga
s omejeno zavzgo.
Pisarna v Ljubljani, Tržaška c. 2. — Tehnično vodstvo po obla-
stvenu avtoriziranim gradbenim inženirju. — Projektira in iz-
vršuje vsa v stavbeno in inženirsko stroko spadajoča dela.
Dela solidno. Čene konkurenčne.

Zadružna Gospodarska banka d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10
(v lastni palači vis à vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.
Račun poštno-čekovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 30.080.
Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.
Interesna skupnost z: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.
Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.
Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene šrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.
Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.